

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ**

**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΕΥΘΥΝΗΣ ΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟΣ ΚΛΑΔΟΣ**

**ΚΟΝΤΟΥ ΕΙΡΗΝΗ-ΤΣΑΜΠΙΚΑ
ΚΥΡΙΑΚΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ**

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΓΑΒΡΙΛΑΚΗΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην εργασία που ακολουθεί παρουσιάζεται η έννοια της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, καθώς και ο τρόπος που την αντιλαμβάνεται και την εφαρμόζει η κάθε επιχείρηση.

Στη συνέχεια, γίνεται αναφορά των βασικών αρχών που διέπουν την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, καθώς και της Χάρτας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των επιχειρήσεων, του Οικουμενικού Συμφώνου και του Ελληνικού Δικτύου για την ΕΚΕ.

Επιπλέον, παραθέτουμε δύο έρευνες από τις οποίες φαίνεται πώς αντιλαμβάνεται την ΕΚΕ ο απλός πολίτης και σε ποιο σημείο βρίσκονται οι επιχειρήσεις σε Ελλάδα και Ευρώπη σε σχέση με την ΕΚΕ, καθώς και τη σχέση της ΕΚΕ με το ανθρώπινο δυναμικό, τους καταναλωτές και το περιβάλλον.

Ακόμη, εξετάζουμε τα πιο διαδεδομένα Συστήματα Διαχείρισης που αξιολογούν και πιστοποιούν τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης αλλά και τις ωφέλειες που αποκομίζουν.

Τέλος, παρουσιάζουμε τις ενέργειες τριών τραπεζών για το κοινωνικό σύνολο και το περιβάλλον και αναλύουμε τρία προγράμματα των συγκεκριμένων τραπεζών, όπως και τις ωφέλειές τους.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	σελ. 4
2. Τι είναι η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη	σελ. 5
3. Πώς η ΕΚΕ μπορεί να μειώσει το κόστος της επιχείρησης	σελ. 7
4. Βασικές Αρχές της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης	σελ. 8
5. Κοινωνικό Βαρόμετρο Α.Σ.Β.Ι.	σελ. 9
6. Πώς αντιλαμβάνονται και πώς εφαρμόζουν οι επιχειρήσεις την ΕΚΕ σελ. 12	
7. Χάρτα Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων των επιχειρήσεων	σελ. 15
8. Οικουμενικό Σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών	σελ. 17
9. Η ΕΚΕ σε Ελλάδα και Ευρώπη	σελ. 19
10. Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ	σελ.21
11. Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Περιβάλλον	σελ.22
12. Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και ανθρώπινο δυναμικό	σελ.23
13. Η σχέση Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης με την αγορά και την κοινωνία	σελ. 24
14. Συστήματα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Ανθρώπινου Δυναμικού	σελ. 25
14.1. ISO 14001	σελ.26
14.2. EMAS	σελ. 26
14.3. SA 8000	σελ. 26
14.4. Ωφέλειες της επιχείρησης από την εφαρμογή ISO 14001 και EMAS σελ. 27	
14.5. Ωφέλειες από την εφαρμογή του προτύπου SA 8000	σελ.28
15. Παρουσίαση προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στον Τραπεζικό Κλάδο και οι ωφέλειές τους	σελ.29
15.1. Τράπεζα Πειραιώς	σελ. 29
15.2. Alpha Bank	σελ. 33
15.3. Marfin Laiki Bank	σελ. 35
16. Συμπεράσματα	σελ. 38
17. Βιβλιογραφία	σελ. 40

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Εν έτη 2011, ο άνθρωπος παίζει πρωταγωνιστικό ρόλο στην πορεία του πλανήτη καθώς και στην καταστροφική διαδρομή του. Η προστασία του περιβάλλοντος αλλά και η δημιουργία μιας κοινωνίας πιο φιλικής προς τον άνθρωπο αφορά όλο το κοινωνικό σύνολο. Γι' αυτό ολοένα και περισσότεροι πολίτες αρχίζουν να ευαισθητοποιούνται για τη σωτηρία του περιβάλλοντος αλλά και για τη βελτίωση της κοινωνίας μέσα στην οποία ζουν. Κάποιες από τις ενέργειες των πολιτών για το περιβάλλον είναι η ανακύκλωση, η χρήση Μέσων Μαζικής Μεταφοράς (λεωφορεία, τραμ, μετρό κ.α.), κλείνοντας το διακόπτη μιας ηλεκτρικής συσκευής ή τη βρύση. Αντίστοιχα, για το κοινωνικό σύνολο είναι η προσφορά εθελοντικής εργασίας και βοήθειας σε όσους τη χρειάζονται.

Στην προσπάθεια αυτή των πολιτών εντάσσονται και οι επιχειρήσεις, οι οποίες συνδέονται με την κοινωνία μέσα στην οποία δρουν, την επηρεάζουν αλλά και επηρεάζονται από αυτή. Λόγω αυτής της αμφίδρομης σχέσης οι επιχειρήσεις έχουν αντιληφθεί την ευθύνη τους απέναντι στα προβλήματα που προκύπτουν. Έτσι, δημιουργούν προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης για να βοηθήσουν στη σωτηρία του περιβάλλοντος αλλά και για να λύσουν κάποια προβλήματα της κοινωνίας όπου δραστηριοποιούνται.

ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Ως Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη (ΕΚΕ) εννοούμε τις ενέργειες μιας επιχείρησης απέναντι στην κοινωνία και το περιβάλλον με εθελοντικό χαρακτήρα. Οι ενέργειες αυτές συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, στην καλλιέργεια εμπιστοσύνης μεταξύ της επιχείρησης και του κοινωνικού συνόλου καθώς και με όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Παρόλο που ο όρος της ΕΚΕ χρησιμοποιείται διεθνώς δεν έχει καθιερωθεί ένας συγκεκριμένος ορισμός. Παρακάτω παραθέτουμε τους ορισμούς που έχουν διατυπώσει διάφοροι φορείς:

“Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η οικειοθελής δέσμευση των επιχειρήσεων για ένταξη στις επιχειρηματικές τους πρακτικές κοινωνικών και περιβαλλοντικών δράσεων, που είναι πέρα από όσα επιβάλλονται από τη νομοθεσία και έχουν σχέση με όλους όσοι άμεσα ή έμμεσα επηρεάζονται από τις δραστηριότητές τους”

(Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη)

“Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η έννοια σύμφωνα με την οποία οι επιχειρήσεις ενσωματώνουν σε εθελοντική βάση κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς προβληματισμούς στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στις επαφές τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη”

(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Πράσινη Βίβλος, 2001)

“Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη είναι η διαρκής δέσμευση των επιχειρήσεων για ηθική συμπεριφορά και συμβολή στην οικονομική ανάπτυξη με ταυτόχρονη βελτίωση της ποιότητας ζωής τόσο του εργατικού τους δυναμικού και των οικογενειών τους καθώς επίσης και των τοπικών κοινοτήτων και της κοινωνίας γενικότερα.”

(WBCSD Stakeholder Dialogue on CSR, The Netherlands, 1998)

“Μια έννοια σύμφωνα με την οποία οι εταιρείες ενσωματώνουν σε εθελοντική βάση κοινωνικές και περιβαλλοντικές ανησυχίες στις

επιχειρηματικές τους δραστηριότητες και στις επαφές τους με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.’’

(Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2006)

Αν και φαίνονται διαφορετικοί, οι ορισμοί της ΕΚΕ, έχουν μεταξύ τους κοινά σημεία:

- Αναφέρονται όλοι στον όρο βιώσιμη ανάπτυξη
- Τονίζουν τον εθελοντικό χαρακτήρα των προγραμμάτων ΕΚΕ

(CSR HELLAS, «ΟΡΙΣΜΟΙ»,

[www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=183&Itemid=136&lang=,](http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=183&Itemid=136&lang=))

Συχνά υπάρχει παρανόηση για το τι είναι η ΕΚΕ και τι δεν είναι. Πολλοί πιστεύουν ότι πρόκειται για φιλανθρωπία ή για προγράμματα προώθησης των δημοσίων σχέσεων των επιχειρήσεων καθώς και χορηγίες αυτών για εμπορικούς λόγους. Στην ουσία τα προγράμματα ΕΚΕ αποτελούν επιλογή της επιχείρησης. Συμβάλλουν στην βελτίωση της συνολικής εικόνας της επιχείρησης, ενισχύουν την εμπιστοσύνη και τις σχέσεις με τους πελάτες της και αποτελεί θέμα αντίληψης της επιχείρησης για το τι μπορεί να κάνει για το περιβάλλον αλλά και για την κοινωνία.

(CSR HELLAS, «ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΚΑΙ ΤΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ»

[http://www.csrhellas.org/portal/index.php?=&ozo_content&perform=view&id=184&Itemid=138&lang=,](http://www.csrhellas.org/portal/index.php?=&ozo_content&perform=view&id=184&Itemid=138&lang=))

Τα προγράμματα ΕΚΕ επηρεάζουν θετικά την επιχείρηση καθώς της προσφέρουν:

- Καλύτερες σχέσεις με τις τοπικές κοινωνίες
- Αύξηση της ικανοποίησης και της παραγωγικότητας των εργαζομένων
- Εμπορικά οφέλη, όπως διεύρυνση πελατολογίου
- Καλύτερη χρηματοπιστωτική ικανότητα
- Δυνατότητα αξιοποίησης ειδικών κεφαλαίων και χρηματοδοτήσεων

➤ Θετικότερη ανταπόκριση της κοινής γνώμης και των Μέσων Μαζικής Επικοινωνίας

(CSR HELLAS,ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ «Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»,
www.csrhellas.org/portal/images/stories/files/CSR_SME_BROCHURE_gr.pdf
)

Παρ' όλα αυτά τα προγράμματα παρουσιάζουν κάποιες δυσκολίες στην εφαρμογή τους, οι οποίες προκύπτουν από το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον της. Οι δυσκολίες του εσωτερικού της επιχείρησης αφορούν πόρους, λειτουργικά έξοδα και λειτουργικές δυσκολίες στην εφαρμογή της Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης στο επιχειρηματικό περιβάλλον. Στο εξωτερικό περιβάλλον τα προβλήματα εφαρμογής των προγραμμάτων ΕΚΕ είναι οι κανονισμοί, η ισχύουσα νομοθεσία και οι δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν στη συνεργασία με άλλους φορείς.

Οι δράσεις των επιχειρήσεων για την κοινωνία και το περιβάλλον επηρεάζουν και τους εργαζόμενους, τους πελάτες, τους καταναλωτές, την τοπική κοινότητα, τους συνεργάτες της επιχείρησης(π.χ τους προμηθευτές), τις δημόσιες αρχές, τους οργανωμένους πολίτες(Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις) και τα Μέσα Μαζικής Επικοινωνίας.

(CSR HELLAS,ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ «Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»
www.csrhellas.org/portal/images/stories/files/CSR_SME_BROCHURE_gr.pdf
)

ΠΩΣ Η ΕΚΕ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΜΕΙΩΣΕΙ ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Η Αγιομυργιαννάκη Αναστασία στην πτυχιακή της εργασία με θέμα «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: Η επιχείρηση ως καλός πολίτης» (2008, σελ.37), αναφέρει πως οι επιχειρήσεις μέσω αποδοτικών προγραμμάτων καταφέρνουν να μειώσουν ορισμένα κόστη τους. Μπορούν να περιορίσουν την αναποτελεσματική αξιοποίηση φυσικών και ανθρώπινων πόρων και να

βελτιώσουν την παραγωγικότητά τους μέσω της σωστής χρήσης της ενέργειας και των φυσικών πόρων, της μείωσης των αποβλήτων και περιορίζοντας τις σπατάλες.

Επίσης, μέσω κάποιων πρωτοβουλιών όπως η ανακύκλωση, η μείωση εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα, αλλάζοντας τις λάμπες και αντικαθιστώντας τις με οικολογικές, συστήματα παρακολούθησης διαρροών οι επιχειρήσεις επιδιώκουν να συμβάλλουν στην περιβαλλοντική βελτίωση αλλά και στη μείωση των λειτουργικών τους εξόδων.

Τέλος, μέσω κάποιων εργασιακών προγραμμάτων, μειώνεται το κόστος πρόσληψης και εκπαίδευσης προσωπικού μιας και οι εργαζόμενοι είναι ευχαριστημένοι με το εργασιακό τους περιβάλλον και δεν αναζητούν νέα εργασία.

ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Η Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη διέπεται από τρεις βασικές αρχές, οι οποίες προσδιορίζουν την έννοια και το περιεχόμενό της, το οποίο προσαρμόζεται ανάλογα με την εκάστοτε επιχείρηση. Οι αρχές αυτές σύμφωνα με το άρθρο των Richard Holme, Rio Tinto, Phill Watts με τίτλο «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: Η λογική της καλής επιχειρηματικότητας» (2006) στην ιστοσελίδα NEWS.DISABLED είναι οι ακόλουθες :

Αρχή πρώτη: Η ΕΚΕ ως ανθρώπινο πρόσωπο των επιχειρήσεων.

Η ΕΚΕ είναι ένα πολύ σημαντικό κεφάλαιο για τις επιχειρήσεις μιας και τους προσφέρει μακροπρόθεσμη ευημερία. Βοηθάει τις επιχειρήσεις να αναδείξουν το ανθρώπινο πρόσωπό τους, το ενδιαφέρον τους για την κοινωνία και το περιβάλλον μέσα από την ακεραιότητα και τις ηθικές αξίες που έχουν τα διοικητικά στελέχη τους. Η ανάδειξη αυτού του ανθρώπινου προσώπου των επιχειρήσεων είναι ένα απαραίτητο στοιχείο για να αποδεχτεί η κοινωνία τις σημαντικές και δύσκολες αλλαγές που έρχονται, καθώς οι ίδιες οι τοπικές κοινότητες είναι ζωτικής σημασίας για την συνέχιση της εμπορικής επιτυχίας

της επιχείρησης. Η ΕΚΕ είναι το μέσο για ένα σταθερό κοινωνικό περιβάλλον, πράγμα το οποίο είναι απαραίτητο συστατικό για την επιτυχία της επιχείρησης. Μέσω της προσφοράς της επιχείρησης με την εφαρμογή προγραμμάτων ΕΚΕ επιθυμεί να λειτουργήσει ως σωστός πολίτης και να δείξει το ανθρώπινο πρόσωπό της στα ενδιαφερόμενα μέρη. Η ΕΚΕ δεν θεωρείται πλέον ως κόστος, αλλά ως μέσο για την εξυπηρέτηση των συμφερόντων των επιχειρήσεων και την βελτίωση της δημόσιας εικόνας τους.

Αρχή δεύτερη: Παγκόσμιες αρχές- Τοπικές συμμαχίες, είναι αναπόσπαστες.

Ανάλογα με τον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται η κάθε επιχείρηση, δίνει έμφαση σε διαφορετικές πλευρές της ΕΚΕ. Η κάθε επιχείρηση πρέπει να γνωστοποιεί τις αξίες της και να τις θέσει υπό συζήτηση και διάλογο με τις παγκόσμιες αρχές που εμπλέκονται και επηρεάζονται από την επιχείρηση, είτε αυτές είναι κυβερνήσεις, τοπικές αυτοδιοικήσεις, διακυβερνητικοί οργανισμοί, μη κυβερνητικές οργανώσεις ή τοπικές κοινωνίες. Μέσα από αυτό το διάλογο οι επιχειρήσεις μπορούν να οδηγηθούν σε σημαντικές συνεργασίες, που θα βασίζονται στην κατανόηση και εκτίμηση του κάθε μέρους.

Αρχή τρίτη: Γνωστοποίησε τις αρχές σου. Κάνε τις πράξη. Κάνε τη διαφορά.

Επειδή υπάρχουν πολλοί ορισμοί για την ΕΚΕ και η διαφορά μεταξύ τους είναι λεπτή καμιά φορά οι στόχοι που θέτουν οι επιχειρήσεις είναι ασαφείς. Γι' αυτό το λόγο, όσοι συμμετέχουν στην ΕΚΕ πρέπει να μιλούν ανοιχτά για τις θέσεις τους και όσα υποστηρίζουν να τα δείχνουν με έργα.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΒΑΡΟΜΕΤΡΟ A.S.B.I. (AWARENESS & SOCIAL BEHAVIOR INDEX)

Πολλές επιχειρήσεις σχεδιάζουν τα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης μαζί με αυτούς που μοιράζονται τα ίδια οράματα και αξίες και που επηρεάζονται από τις δραστηριότητές τους. Μέλημά τους είναι να μεταδώσουν στον κόσμο τον κοινωνικό χαρακτήρα των επιχειρήσεων.

Το κοινωνικό βάρομετρο A.S.B.I. είναι μια έρευνα, η οποία πραγματοποιείται στην Ελλάδα από το 2003 και κάθε χρόνο με σκοπό να καταγραφούν οι συμπεριφορές των πολιτών για την Εταιρική Κοινωνική

Ευθύνη καθώς και των φορέων που την υιοθετούν. Η έρευνα διεξάγεται από το ινστιτούτο VPRC υπό τις κατευθύνσεις και το σχεδιασμό της MEDA Communication. Τα αποτελέσματα της έρευνας βασίζονται σε δείγμα 1500 πολιτών με ηλικία 15 ετών και άνω. Οι μέθοδοι που χρησιμοποιούνται είναι το ερωτηματολόγιο και οι προσωπικές συνεντεύξεις και διεξάγεται την περίοδο Μαρτίου- Απριλίου.

Παρακάτω παραθέτουμε τα αποτελέσματα της έρευνας του 2008:

- Ισχυροποιείται συνολικά η θέση των εθελοντικών και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.
- Οι επιχειρήσεις φαίνεται να μην επενδύουν ουσιαστικά στα θέματα ΕΚΕ.
- Μόνο 1 στους 10 δηλώνει να γνωρίζει την έννοια της ΕΚΕ.
- 3 στους 10 δηλώνουν ότι γνωρίζουν την ύπαρξη εταιριών που υποστηρίζουν οικονομικά ή υλοποιούν δράσεις κοινωνικού ή περιβαλλοντικού χαρακτήρα.
- 3 στους 10 πολίτες πιστεύουν πως το έργο των εταιριών στην ΕΚΕ είναι ταυτόσημο με τις έννοιες της φοροαπαλλαγής και του προσωπικού συμφέροντος.
- 3 στους 10 πιστεύουν πως οι εταιρίες πραγματοποιούν κοινωνικό έργο για να διαφημιστούν.
- Οι δύο παραπάνω μεταβλητές παρουσιάζουν αύξηση σε σχέση με τα ποσοστά του 2007.
- 6 στους 10 πολίτες δηλώνουν πως η αγοραστική τους συμπεριφορά θα επηρεαζόταν αρκετά έως πολύ εάν υπήρχε περισσότερη ενημέρωση για τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες των εταιριών.
- Περισσότερο επηρεάζονται οι γυναίκες από ότι οι άντρες και οι ηλικιακές κατηγορίες 25-34 και 35-44.
- Οι περισσότεροι πολίτες αναγνωρίζουν στις εταιρίες ενέργειες ΕΚΕ κυρίως σχετικές με το περιβάλλον.
- Η προστασία της παιδικής ηλικίας και ο αθλητισμός είναι τομείς ΕΚΕ στις επιχειρήσεις, οι οποίοι βρίσκονται χαμηλά στην κατάταξη της σημαντικότητας που τους αποδίδουν οι πολίτες.

- Οι πολίτες κατατάσσουν πολύ ψηλά στη σημαντικότητα τους τομείς ναρκωτικά, αλκοολισμός, φτώχεια, κοινωνικός αποκλεισμός, τομείς στους οποίους οι πολίτες δεν παρατηρούν να δραστηριοποιούνται οι εταιρίες και ανήκουν στο πλαίσιο της ΕΚΕ.

Στην έρευνα για την ΕΚΕ στην Ελλάδα το 2010:

- Το 70% των ερωτηθέντων απάντησαν πως οι ελληνικές επιχειρήσεις δεν επικοινωνούν με τιμιότητα και ειλικρίνεια την κοινωνική τους και περιβαλλοντική τους ευθύνη.
- Μόνο το 19% έχει την αντίθετη άποψη.
- Στο ερώτημα ποιες είναι οι δράσεις που πρέπει μια εταιρία να πράττει για να τη χαρακτηρίσουν κοινωνικά υπεύθυνη απάντησαν:
 - ◆ Ειλικρίνεια- ηθική- αξιοπιστία- διαφάνεια, 21%.
 - ◆ Καλή ποιότητα- υγιεινά, ασφαλή προϊόντα, 14%.
 - ◆ Προστασία περιβάλλοντος, 9%.
 - ◆ Ηθική στους υπαλλήλους της, 9%.
- Η έννοια της υπεύθυνης επιχειρηματικότητας συνδέεται άρρηκτα με τη γενική έννοια της ΕΚΕ και προσδιορίζεται από συμπεριφορές και δράσεις επιχειρήσεων (ανεξαρτήτως μεγέθους, μορφής, αντικειμένου ή ιδιοκτησιακού καθεστώτος) απέναντι στην κοινωνία και σε επιμέρους τομείς.
- Τα προνομιακά πεδία της υπεύθυνης επιχειρηματικότητας είναι:
 - ◆ Της αγοράς που εκδηλώνονται οι δραστηριότητες της επιχείρησης.
 - ◆ Των εργασιακών σχέσεων και των δικαιωμάτων των εργαζομένων.
 - ◆ Του περιβάλλοντος.
 - ◆ Του κοινωνικού περιβάλλοντος και ειδικότερα της κοινωνίας.
- Οι ενέργειες ΕΚΕ και υπεύθυνης επιχειρηματικότητας καταλήγουν υπέρ των επιχειρηματικών συμφερόντων.
- Επιπλέον, ένας συνεχώς αυξανόμενος αριθμός εργαζομένων, συνεργατών και επενδυτών επιθυμούν να συνδέουν την τύχη τους με αυτή των επιχειρήσεων που πράττουν ενέργειες ΕΚΕ.
- Η υπεύθυνη επιχειρηματικότητα και η ΕΚΕ διαφέρουν με τη φιλανθρωπία και τη χορηγία στο ότι οι πρώτες είναι ο τρόπος με τον

οποίο οι επιχειρήσεις επιλέγουν να παράγουν τα έσοδά τους παρά στον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζονται αυτά τα έσοδα και κυρίως τα κέρδη.

- Η διαφημιστική προβολή των ενεργειών ΕΚΕ μπορεί να φέρει αντίστροφα αποτελέσματα με σημαντικές απώλειες κερδών ή αν ο καταναλωτής αντιληφθεί ότι η διαφημιστική υπευθυνότητα δεν αντανακλά πραγματικές δράσεις χάνει την εμπιστοσύνη του προς την επιχείρηση.

Ορισμένα συμπεράσματα που προέκυψαν από αυτές τις έρευνες είναι:

- Στο σύνολο των ερευνών οι πολίτες δε γνωρίζουν τι ακριβώς είναι η ΕΚΕ.
- Επιθυμούν να ενεργούν οι εταιρίες στους τομείς:
 - ◆ Περιβάλλον.
 - ◆ Ενίσχυση της παιδείας.
 - ◆ Βοήθεια σε ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.
 - ◆ Προστασία της υγείας.
 - ◆ Στήριξη των τοπικών κοινωνιών.
- Είναι τεράστιο λάθος να αποτελεί η ΕΚΕ ένα πρόσθετο στοιχείο στη στρατηγική των επιχειρήσεων.
- Η ΕΚΕ πρέπει να είναι αναπόσπαστο στοιχείο στο όραμα και στην κουλτούρα των επιχειρήσεων.
- Οι ενέργειες ΕΚΕ συμβάλλουν διαρκώς στη βελτίωση της κοινωνικής ζωής.
- Η ΕΚΕ είναι ιδέες για μεγάλα κοινωνικά προβλήματα.
- Η ζήτηση για ενέργειες ΕΚΕ έχει εκτοξευθεί τα τελευταία 3 χρόνια.

(georgepatriantafillou.wordpress, Γιώργος Παπατριανταφύλλου, «ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ. ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗ», 2011,

<http://georgepatriantafillou.wordpress.com/2011/01/06/%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE->

ΠΩΣ ΑΝΤΙΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΩΣ ΕΦΑΡΜΟΖΟΥΝ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΕ

Οι επιχειρήσεις ανάλογα με τις δραστηριότητές τους και επειδή αποτελούν μοναδικές οντότητες μέσα στο κοινωνικό σύνολο, με διαφορετική κουλτούρα και νοοτροπία των διοικητικών στελεχών, η κάθε μια αντιλαμβάνεται διαφορετικά την ΕΚΕ. Σύμφωνα με τα στοιχεία από την CSR HELLAS, ανάλογα με την κατανόηση και την αντίληψή τους για την ΕΚΕ, οι επιχειρήσεις εντάσσονται στα εξής επίπεδα:

1. Στο πρώτο επίπεδο εντάσσονται οι επιχειρήσεις, οι οποίες θεωρούν ότι είναι κοινωνικά υπεύθυνες με το να παρέχουν εργασία στο προσωπικό τους και με το να δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας. Οι επιχειρήσεις αυτές αντιλαμβάνονται την ΕΚΕ ως συμμόρφωση με την νομοθεσία.
2. Σε αυτό το επίπεδο οι επιχειρήσεις αντιλαμβάνονται την ΕΚΕ ως αγαθοεργία. Συνήθως, έχουμε την δημιουργία ενός φιλανθρωπικού ιδρύματος μέσα από το οποίο προσπαθούν να συνεισφέρουν στο κοινωνικό σύνολο.
3. Οι επιχειρήσεις που βρίσκονται σε αυτό το επίπεδο δεν αναλαμβάνουν δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και για να βοηθήσουν την κοινωνία, ισχυριζόμενες ότι “δεν προξενούν ζημιά”. Δεν μολύνουν το περιβάλλον, δεν καταναλώνουν μη ανανεώσιμους φυσικούς πόρους, δεν παράγουν επιβλαβή προϊόντα.
4. Στο τέταρτο επίπεδο οι επιχειρήσεις ασχολούνται με κοινωνικά και περιβαλλοντικά θέματα για το εσωτερικό τους περιβάλλον. Για παράδειγμα, εντάσσουν στις στρατηγικές τους κάποιο σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης ή απασχολούν άτομα από μειονεκτικές ομάδες.
5. Στο πέμπτο επίπεδο, οι επιχειρήσεις πιστεύουν ότι έχουν επιρροή και ευθύνη που ξεπερνά τον χώρο στον οποίο δραστηριοποιούνται.

6. Τέλος, στο έκτο επίπεδο είναι οι επιχειρήσεις οι οποίες έχουν δημιουργηθεί σε συνεργασία με ΜΚΟ ή άλλους κοινωνικούς φορείς με στόχο να ακολουθούν τις αρχές της ΕΚΕ στην παραγωγική τους διαδικασία.

(CSR HELLAS, «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ»,

[http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=186&Itemid=140&lang=,](http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=186&Itemid=140&lang=))

Όπως είδαμε και παραπάνω η κάθε επιχείρηση αντιλαμβάνεται με το δικό της τρόπο την ΕΚΕ, γι' αυτό υπάρχει και διαφοροποίηση σε σχέση με το πώς οι επιχειρήσεις την εφαρμόζουν. Παρακάτω παραθέτουμε τους τρόπους εφαρμογής της ΕΚΕ και τα επίπεδα στα οποία διαβαθμίζονται από την CSR HELLAS :

1. Σε πρώτο επίπεδο οι επιχειρήσεις δεν είναι αρκετά ενεργές. Απλά αναφέρουν τι ενέργειες πρέπει να γίνουν αναφορικά με το περιβάλλον και την κοινωνία αλλά δεν προχωρούν παρακάτω.

2. Στο επόμενο επίπεδο οι επιχειρήσεις δρουν αυτόνομα χωρίς την συνεργασία άλλων φορέων, θέλοντας να ακολουθήσουν ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα βασισμένο στις αρχές της ΕΚΕ και άμεσα συνδεδεμένο με τις δραστηριότητες της επιχείρησης. Για παράδειγμα, υιοθετούν ένα σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης.

3. Στη συνέχεια, έχουμε τις επιχειρήσεις, οι οποίες εφαρμόζουν συστήματα αξιολόγησης των προγραμμάτων ΕΚΕ που έχουν υιοθετήσει. Τα συστήματα αυτά μπορεί να είναι είτε μοναδικά για κάθε επιχείρηση είτε κάποιο από τα αναγνωρισμένα πρότυπα. Παραδείγματα τέτοιων συστημάτων είναι το EMAS και το ISO 14001 για το περιβάλλον και το SA 8000 για το ανθρώπινο δυναμικό.

4. Στο τέταρτο επίπεδο, οι επιχειρήσεις ενσωματώνουν συστήματα διαχείρισης περισσότερο για το περιβάλλον και λιγότερο για την κοινωνία. Σε οποιαδήποτε απόφαση λαμβάνεται υπόψη και το περιβάλλον και πώς μπορεί να επηρεαστεί.

5. Τέλος, κάποιες επιχειρήσεις δε σταματούν στην αξιολόγηση των προγραμμάτων τους από κάποιο πρότυπο ή στην ενσωμάτωση ενός

συστήματος διαχείρισης αλλά προχωρούν σε διάλογο με τα ενδιαφερόμενα μέρη, με στόχο να επωφεληθούν και οι δυο πλευρές.

(CSR HELLAS, «ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ»,

[http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view
&id=186&Itemid=140&lang=,](http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=186&Itemid=140&lang=,))

Βλέπουμε από την παραπάνω διαβάθμιση ότι ξεκινά από τις επιχειρήσεις οι οποίες είναι λιγότερο ευαισθητοποιημένες απέναντι στο περιβάλλον και την κοινωνία ή έχουν λάθος αντίληψη για την ΕΚΕ. Όσο προχωράμε φτάνουμε σε επιχειρήσεις οι οποίες είναι περισσότερο ενεργές και προσφέρουν περισσότερα στο κοινωνικό σύνολο.

Οι επιχειρήσεις αυτές, για να εφαρμόσουν ένα σωστό πρόγραμμα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης ακολουθούν τέσσερα βασικά στάδια:

1. Καθορισμός και ιεράρχηση των στόχων και των ενδιαφερόμενων μερών.
2. Επιλογή μεθόδων, εργαλείων και δράσεων που θα υιοθετηθούν με μέση και μακροπρόθεσμη προοπτική.
3. Έναρξη διαλόγου με τις κυριότερες ομάδες ενδιαφερόμενων μερών που θα οδηγήσει την επιχείρηση στην εξειδίκευση του σχεδίου δράσεων που έχουν υιοθετηθεί.
4. Απολογισμός και αξιολόγηση των δράσεων ή των πρακτικών που έχουν εφαρμοσθεί (Συστήματα Διαχείρισης).

(CSR HELLAS,ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ «Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ»

www.csrhellas.org/portal/images/stories/files/CSR_SME_BROCHURE_gr.pdf,

,)

ΧΑΡΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Η Γενική Συνέλευση του Συνδέσμου Ελληνικών Βιομηχανιών ψήφισε το 2005 τη Χάρτα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των επιχειρήσεων, η οποία αποτελείται από τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που έχουν οι επιχειρήσεις απέναντι στην κοινωνία, στους πολίτες και στους εργαζόμενους της και καθορίζει τις σχέσεις που τους διέπουν. Μέσω της Χάρτας γίνεται προσπάθεια να δηλώσουν οι επιχειρήσεις τις αξίες και τις πολιτικές με τις οποίες δεσμεύονται οι επιχειρήσεις σχετικά με τις υποχρεώσεις τους και ταυτόχρονα διεκδικούν τα δικαιώματά τους.

Η Χάρτα θέτει σαν στόχο τη διαμόρφωση των υποχρεώσεων και των δικαιωμάτων των επιχειρήσεων, έχοντας ως βάση τις στάσεις, τις αξίες και τις αντιλήψεις, οι οποίες θα αναδείξουν τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να λειτουργεί και να συμπεριφέρεται η σύγχρονη Ελληνική επιχείρηση. Μέσω του σχεδιασμού και της εφαρμογής πρακτικών Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, διευκολύνει τη συνεργασία όλων των κοινωνικών εταίρων και την ανάπτυξη ενός περιβάλλοντος που θα είναι σε θέση να προάγει την ανταγωνιστικότητα, την απασχόληση και την κοινωνική συνοχή.

Οι υποχρεώσεις που καθορίζονται για την επιχείρηση από τη Χάρτα είναι:

- ✓ Να φροντίζει να επιβιώσει με σεβασμό στους θεσμούς και τους νόμους της κοινωνίας.
- ✓ Να είναι υπεύθυνη και συνεπής στις υποχρεώσεις της απέναντι στους εργαζομένους, τους προμηθευτές, τους πελάτες της και το κράτος.
- ✓ Να βοηθήσει στην καταπολέμηση της διαφθοράς.
- ✓ Να αποδίδει το μέρος που αναλογεί σε κάθε μέτοχο.
- ✓ Να εφαρμόζει τις αρχές της Εταιρικής Διακυβέρνησης.

- ✓ Να μη νοθεύεται ο ανταγωνισμός από την πλευρά της επιχείρησης εις βάρος του καταναλωτή.
- ✓ Να επενδύει στον τομέα της γνώσης, στο χώρο εργασίας, στην κατάρτιση και στη δια βίου εκπαίδευση των εργαζομένων.
- ✓ Να δημιουργεί θέσεις εργασίας, να εφαρμόζει ένα αξιοκρατικό σύστημα αξιολόγησης της απόδοσης, των αμοιβών και των προαγωγών.
- ✓ Να διασφαλίζει καλές και ασφαλείς συνθήκες εργασίας με ίσα δικαιώματα και ευκαιρίες.
- ✓ Να σέβεται την ισορροπία μεταξύ εργασιακού χρόνου και προσωπικής ζωής.
- ✓ Να παρέχει σωστή ενημέρωση και πληροφόρηση στα ενδιαφερόμενα μέρη.
- ✓ Να σέβεται τον καταναλωτή και να του παρέχει ασφαλή και ποιοτικά προϊόντα και υπηρεσίες.
- ✓ Να παρακολουθεί τις εξελίξεις στον τομέα της τεχνολογίας, να βελτιώνει την ανταγωνιστικότητά της, να εκσυγχρονίζει τις διαδικασίες παραγωγής της και να καινοτομεί στα προϊόντα ή τις υπηρεσίες που παρέχει.
- ✓ Να σέβεται το περιβάλλον και να λαμβάνει μέτρα ώστε να ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις των δράσεών της σε αυτό, να εφαρμόζει μέτρα πρόληψης καταστροφών, να προωθεί την ανακύκλωση και ενέργειες με στόχο την εξοικονόμηση ενέργειας.
- ✓ Να αποδίδει στην κοινωνία μέρος της προστιθέμενης αξίας που παράγει και να καλλιεργεί εταιρική κουλτούρα, η οποία να αναγνωρίζει και να εφαρμόζει τις αρχές της Χάρτας.

(QUALITYNET FOUNDATION, Εφημερίδα Εξπρές, «Χάρτα Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων των επιχειρήσεων», 2007, <http://www.qualitynet.gr/displayITM1.asp?ITMID=60135&LANG=GR>)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ

Το Οικουμενικό Σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών ανακοινώθηκε για πρώτη φορά από τον τότε Γενικό Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών Kofi Annan στη σύνοδο του Νταβός το 1999 και υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 26 Ιουλίου 2000 σε συνδυασμό με τους « στόχους της χιλιετίας». Σ' αυτό συμμετέχουν εταιρίες, διεθνή συνδικάτα εργαζομένων, κυβερνητικοί φορείς και μη κυβερνητικές οργανώσεις από περισσότερες από 100 χώρες.

Πρόκειται για μια διεθνή πρωτοβουλία που δεν επιβάλλεται και δεν αξιολογεί τις ενέργειες των εταιριών. Σε αντίθεση, έχει εθελοντικό χαρακτήρα και βασίζεται στο αίσθημα της δημόσιας ευθύνης, στη διαφάνεια και στη συνειδητοποιημένη συμμετοχή των εταιριών, των εργατικών συνδικάτων, των κυβερνήσεων και των οργανώσεων πολιτών.

Στόχοι του Οικουμενικού Συμφώνου είναι να υιοθετηθούν οι αρχές του Συμφώνου από επιχειρήσεις και ενδιαφερόμενα μέρη σε παγκόσμιο επίπεδο και να λειτουργήσει η πρωτοβουλία ως έναυσμα για δράσεις που στηρίζουν τους «στόχους της χιλιετίας». Για την επίτευξη αυτών των στόχων, η πρωτοβουλία στηρίζεται στη δέσμευση, στο διάλογο, στη μάθηση, στη δικτύωση και στη συνεργασία.

Το Οικουμενικό Σύμφωνο προτρέπει τις επιχειρήσεις να ακολουθούν τις 10 αρχές του, οι οποίες αφορούν τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις συνθήκες εργασίας, το περιβάλλον και την καταπολέμηση της διαφθοράς. Οι αρχές αυτές είναι:

Αρχή πρώτη: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να υποστηρίζουν και να σέβονται την προστασία των διεθνώς διακηρυγμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Αρχή δεύτερη: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να διασφαλίσουν ότι οι δικές τους δραστηριότητες δεν εμπλέκονται σε παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Αρχή τρίτη: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να προασπίζουν το δικαίωμα του συνεταιρίζεσθαι και την αποτελεσματική αναγνώριση του δικαιώματος της συλλογικής διαπραγμάτευσης.

Αρχή τέταρτη: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να προασπίζουν την εξάλειψη κάθε μορφής καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας.

Αρχή πέμπτη: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να προασπίζουν την ουσιαστική κατάργηση της παιδικής εργασίας.

Αρχή έκτη: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να προασπίζουν την εξάλειψη των διακρίσεων στις προσλήψεις και την απασχόληση.

Αρχή έβδομη: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να ακολουθούν προληπτική προσέγγιση ως προς τις περιβαλλοντικές προκλήσεις.

Αρχή όγδοη: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της περιβαλλοντικής υπευθυνότητας.

Αρχή ένατη: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να ενθαρρύνουν την ανάπτυξη και διάδοση τεχνολογιών που είναι φιλικές προς το περιβάλλον.

Αρχή δέκατη: Οι επιχειρήσεις οφείλουν να αντιτίθενται σε κάθε μορφής διαφθορά συμπεριλαμβανομένου του εκβιασμού και της δωροδοκίας.

Βασική επιδίωξη του Οικουμενικού Συμφώνου είναι η προώθηση της υπεύθυνης επιχειρηματικότητας. Με αυτό τον τρόπο οι επιχειρήσεις θα συμβάλλουν στην πραγματοποίηση του οράματος για μια πιο βιώσιμη και συμμετοχική οικονομία.

Στην πρωτοβουλία αυτή, συμμετέχουν 6 υπηρεσίες του ΟΗΕ, το Γραφείο του Υπατου Αρμοστή για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (OHCHR), η Διεθνής

Οργάνωση Εργασίας (ILO), το Πρόγραμμα Περιβάλλοντος (UNEP), το Πρόγραμμα Ανάπτυξης (UNDP), ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ανάπτυξης (UNIDO) και το Γραφείο Καταπολέμησης των Ναρκωτικών και της Εγκληματικότητας (UNODC). Εκτός από τον ΟΗΕ, που έχει το ρόλο του συντονιστή, καλούνται να συμμετάσχουν οι εταιρίες, εργαζόμενοι, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και οι Κυβερνήσεις.

(TITAN «ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ», http://www.titan.gr/UserFiles/File/media_kit/sxetika_oikoumeniko_sumfwno.pdf, UNGLOBAL COMPACT «ΤΟ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΣΥΜΦΩΝΟ», <http://www.unglobalcompact.org/Languages/Greek/index.html>, «ΟΙ 10 ΑΡΧΕΣ», http://www.unglobalcompact.org/Languages/Greek/ten_principles.html)

Η ΕΚΕ ΣΕ ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΗ

Με την Πρωτοποριακή Διεθνή Μελέτη για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, η οποία διεξήχθη από τον Οκτώβριο του 2004 έως το Φεβρουάριο του 2005 και παρουσιάστηκε σε εκδήλωση από την Direction A.E., έγινε προσπάθεια να προσδιοριστούν οι αντιλήψεις των επιχειρήσεων σε τρία ζητήματα:

- ❖ Η επίδραση της ΕΚΕ στη Βιώσιμη Ανάπτυξη και την Εταιρική Φήμη.
- ❖ Η αξιολόγηση του προϋπολογισμού που διαθέτουν οι επιχειρήσεις για ενέργειες ΕΚΕ.
- ❖ Οι καλές πρακτικές σε θέματα που αφορούν την ΕΚΕ και αξιοποίησή της στη βελτίωση της Εταιρικής Κοινωνικής Φήμης.

Η έρευνα έγινε τόσο σε μεγάλες όσο και σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Τα αποτελέσματα της έρευνας αυτής αλλά και οι συγκρίσεις που πραγματοποιήθηκαν είναι τα παρακάτω:

- ❖ Από την πλειοψηφία των επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην έρευνα, φαίνεται ότι κυρίως στην Ελλάδα υπάρχει έλλειψη συστηματικών μεθοδολογιών για την πλήρη ενσωμάτωση, αξιολόγηση και κατανόηση του προϋπολογισμού που διαθέτουν για ενέργειες και πρακτικές ΕΚΕ.
- ❖ Η επίδραση από τις ενέργειες ΕΚΕ είναι άμεση στην Εταιρική Φήμη.
- ❖ Οι πρακτικές ΕΚΕ φαίνεται να είναι κύριο χαρακτηριστικό των εταιριών με σύγχρονες πρακτικές Μάνατζμεντ.
- ❖ Το 37% διαθέτει Εταιρική Στρατηγική για την ΕΚΕ.
- ❖ Το 47% των επιχειρήσεων δηλώνει ότι το ποσοστό του ετήσιου κέρδους που χρησιμοποιήθηκε το 2003 σε δραστηριότητες σχετικές με την ΕΚΕ ήταν λιγότερο από 0,5% επί του συνολικού κέρδους. Στην Ελλάδα, το αντίστοιχο ποσοστό είναι το 55%.
- ❖ Μόνο το 37% των εταιριών που συμμετείχαν στην έρευνα φαίνεται να διαθέτει ολοκληρωμένη Εταιρική Στρατηγική για την ΕΚΕ. Οι εταιρίες αυτές αναπτύσσουν Ετήσια Έκθεση (Κοινωνικό Απολογισμό) δημοσιεύοντας πέρα από την οικονομική, την περιβαλλοντική και κοινωνική απόδοση. Το αντίστοιχο ποσοστό για την Ελλάδα είναι το 10%. Οι ελληνικές επιχειρήσεις δίνουν έμφαση στην επικοινωνία παρά στην ουσία των θεμάτων ΕΚΕ.

(MORAX Εκδόσεις, «Ειδική Έκδοση: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη», <http://www.morax.gr/Article/%CE%95%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%88%CE%BA%CE%B4%CE%BF%CF%83%CE%B7:-%CE%95%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE->

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΙΚΤΥΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΕ

Το Ελληνικό Δίκτυο για την ΕΚΕ ιδρύθηκε τον Ιούνιο του 2000 και είναι ένα Επιχειρηματικό Σωματείο μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στόχος του Ελληνικού Δικτύου είναι να μεταδώσει τις αξίες της ΕΚΕ και να την προβάλλει στον επιχειρηματικό κόσμο και στο κοινωνικό σύνολο. Αποτελεί τον εκπρόσωπο στην Ελλάδα του Πανευρωπαϊκού Δικτύου CSR Europe. Ιδρύθηκε από μια ομάδα ηγετικών επιχειρηματικών φορέων και επιχειρήσεων και συμμετέχουν περισσότερες από 80 επιχειρήσεις. Οι συμμετέχουσες στο δίκτυο είναι επιχειρήσεις ευαισθητοποιημένες απέναντι στο περιβάλλον και την κοινωνία, γι' αυτό προσπαθούν να συμπεριλάβουν στις δραστηριότητές τους προγράμματα που:

- Συμμετέχουν στην ανάπτυξη της οικονομίας και της βιωσιμότητας της κοινωνίας όπου δραστηριοποιούνται.
- Μειώνουν τις επιπτώσεις στο περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους που μπορεί να προκληθούν από την παραγωγική τους διαδικασία.
- Παρέχουν ένα ασφαλές εργασιακό περιβάλλον.
- Δεν κάνουν διακρίσεις στις προσλήψεις και τις προαγωγές.
- Δίνουν στους μετόχους τους ικανοποιητική απόδοση από τη σωστή κοινωνική και περιβαλλοντική διαχείριση.

Το Ελληνικό Δίκτυο, για να προσελκύσει περισσότερες επιχειρήσεις και να ευαισθητοποιηθούν και αυτές σε περιβαλλοντικά και κοινωνικά θέματα, έχει θέσει τους εξής στόχους:

- Να ενημερώνει και να πληροφορεί συνεχώς τις επιχειρήσεις σε θέματα ΕΚΕ.
- Μέσω της συνεργασίας των επιχειρήσεων με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να υπάρξει διάδοση και ανταλλαγή πληροφοριών.
- Η συνεργασία των επιχειρήσεων για να αναπτυχθεί η συλλογική προσφορά για την αντιμετώπιση κοινωνικών προβλημάτων.
- Να αναπτύξουν δράσεις οι επιχειρήσεις με στόχο την επίτευξη των σκοπών του Δικτύου.
- Να γίνει ενημέρωση των επιχειρήσεων για τις πρακτικές της κοινωνικής συνοχής και της ΕΚΕ.

(ΕΜΠΕΙΡΙΑ-DP, Παπαδόπουλος Δημήτριος, Απρίλιος 2006, «Συγκριτικές Μελέτες Ανάλυσης αποτελεσμάτων συνδυασμένων πολιτικών στον πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ανέπτυξαν καλές πρακτικές», http://www.empeiria-dp.gr/stud/2_1el.pdf, MORAX, Εκδόσεις, «Ειδική Έκδοση: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη»)

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η δράση των επιχειρήσεων επηρεάζει και επηρεάζεται άμεσα από το φυσικό περιβάλλον. Η επιρροή αυτή που ασκούν οι επιχειρήσεις στο περιβάλλον, έχει ως αποτέλεσμα την ατμοσφαιρική, θαλάσσια και χερσαία ρύπανση, πράγμα το οποίο δεν μπορεί να συνεχιστεί. Οι επιχειρήσεις έχουν αρχίσει να το

αντιλαμβάνονται και να παίρνουν μέτρα για το σκοπό αυτό, δαπανώντας μεγαλύτερα ποσά για την αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος και για την πρόληψη νέων ατυχημάτων που το επιβαρύνουν. Έτσι, αναπτύσσοντας και ενσωματώνοντας στις δραστηριότητές τους περιβαλλοντικές στρατηγικές και κοινοποιώντας τις πρωτοβουλίες τους θέλουν να δείξουν στο κοινό την υπεύθυνη στάση τους απέναντι στο περιβάλλον. Παραδείγματα περιβαλλοντικών στρατηγικών που εφαρμόζονται από τις επιχειρήσεις είναι:

- Ορθολογική και αποτελεσματική χρήση των φυσικών πόρων.
- Εφαρμογή συστημάτων ανακύκλωσης.
- Καθιέρωση προγραμμάτων πρόληψης ρύπανσης.
- Προγράμματα εθελοντισμού σε σχέση με τις παραπάνω στρατηγικές.

Η εφαρμογή των παραπάνω περιβαλλοντικών στρατηγικών ελέγχεται και αξιολογείται με την χρήση ολοκληρωμένων συστημάτων διαχείρισης (π.χ. ISO 14001, EMAS).

(ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ, Αγιομυργιαννάκης Αναστασίας, Νοέμβριος 2008, «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: Η επιχείρηση ως καλός πολίτης», <http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/ba/2008/AgiomyrgiannakiAnastasia/attached-document-1294996183-315960-15425/agiomyr gianaki2008.pdf>, CSR HELLAS,ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ «Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», www.csrhellas.org/portal/images/stories/files/CSR_SME_BROCHURE_gr.pdf,)

ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Η σχέση της ΕΚΕ με το ανθρώπινο δυναμικό έχει να κάνει κυρίως με το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και την ηθική των επιχειρήσεων απέναντι στους εργαζομένους της. Η επιχείρηση οφείλει να σέβεται θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα όπως:

- Αποφυγή της παιδικής εργασίας.
- Αποφυγή της εξαναγκαστικής εργασίας.
- Σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων του ανθρώπου.
- Η ελευθερία του ‘‘συνεταιρίζεσθαι’’.
- Να μην γίνονται διακρίσεις στην απασχόληση και την επαγγελματική εξέλιξη.
- Η υγιεινή και η ασφάλεια στους χώρους εργασίας.
- Η δια βίου μάθηση.
- Η τήρηση του βασικού ωραρίου εργασίας.
- Οι μισθοί να μην εξασφαλίζουν μόνο τα προς το ζήν.

Μέσω των πρακτικών που εφαρμόζει η επιχείρηση για το ανθρώπινο δυναμικό επιδιώκει να προσελκύσει, να διατηρήσει και να παρακινήσει τους εργαζομένους της, μιας και το ανθρώπινο δυναμικό αποτελεί το πολυτιμότερο κεφάλαιο της επιχείρησης και τον εκπρόσωπό της προς τα ενδιαφερόμενα μέρη. Έτσι η επιχείρηση διασφαλίζει την φήμη της αλλά και την συμβολή των εργαζομένων της στην επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων της. Με το πρότυπο SA 8000 οι επιχειρήσεις πιστοποιούν την ηθική τους απέναντι στους εργαζομένους.

(ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ, Αγιομυργιαννάκης Αναστασίας, Νοέμβριος 2008, «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: Η επιχείρηση ως καλός πολίτης», <http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/ba/2008/AgiomyrgiannakiAnastasia/attached-document-1294996183-315960-15425/agiomyr gianaki2008.pdf>, CSR HELLAS ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ «Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ

)

Η ΣΧΕΣΗ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κύριοι παράγοντες για την πορεία της επιχείρησης είναι η αγορά και η κοινωνία όπου δραστηριοποιείται. Σημαντικό κριτήριο ώστε να αγοράσουν οι καταναλωτές ένα προϊόν ή μια υπηρεσία είναι η δέσμευση της επιχείρησης απέναντι στο περιβάλλον, στον ανθρώπινο παράγοντα και τον κοινωνικό περίγυρο. Στον τομέα της αγοράς, πρακτικές ΕΚΕ που εφαρμόζονται είναι η διασφάλιση της ποιότητας και της ασφάλειας των προϊόντων και των υπηρεσιών που παρέχει η επιχείρηση, να μένουν ικανοποιημένοι οι καταναλωτές από το προϊόν ή την υπηρεσία, να υπάρχει διαφάνεια στις εταιρικές δραστηριότητες και συναλλαγές. Επίσης, να υπάρχει ενημέρωση για τα προϊόντα της επιχείρησης, καθώς και για την σήμανση και την πιστοποίησή τους και σεβασμός των δικαιωμάτων του καταναλωτή.

Η επιχείρηση οφείλει να συμπεριφέρεται σαν “υπεύθυνος πολίτης” και να συμμετέχει ουσιαστικά στην τοπική ανάπτυξη και πρόοδο. Δράσεις της επιχείρησης για την κοινωνία μπορεί να αφορούν τους τομείς της υγείας και περίθαλψης, της παιδείας και της εκπαίδευσης καθώς και της οικονομικής ανάπτυξης και απασχόλησης. Ακόμη, οι επιχειρήσεις προσπαθούν να συμμετέχουν στην βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών μέσω αθλητικών και πολιτιστικών προγραμμάτων, στο αίσθημα της ασφάλειας και να συμβάλλουν στην κοινωνική συνοχή και στην τοπική ανάπτυξη.

(CSR HELLAS, ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΦΥΛΛΑΔΙΟ «Ο ΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΤΗ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ», www.csrhellas.org/portal/images/stories/files/CSR_SME_BROCHURE_gr.pdf,

)

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Τα Συστήματα Διαχείρισης δίνουν την δυνατότητα στις επιχειρήσεις να πιστοποιήσουν την αξιοπιστία τους σε σχέση με το περιβάλλον και το ανθρώπινο δυναμικό, μέσω αναγνώρισης, αξιολόγησης και διαχείρισης των περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων των προϊόντων και υπηρεσιών τους. Το ζητούμενο είναι η συμμόρφωση με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας, καθώς και η συνεχής βελτίωση των περιβαλλοντικών επιδόσεων της επιχείρησης (πρόληψη ρύπανσης, εξοικονόμηση ενέργειας- πόρων κλπ), ανεξάρτητα από το μέγεθος ή τον τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται. Τα πιο διαδεδομένα διεθνή πρότυπα καθορισμού των προδιαγραφών ανάπτυξης και εφαρμογής Συστημάτων Διαχείρισης είναι το ISO 14001, το EMAS και το SA 8000.

-ISO 14001

Το ISO 14001 είναι ένα διεθνές πρότυπο για την ανάπτυξη και εφαρμογή ενός συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης. Το ISO 14001 θέτει τους σκοπούς και τους στόχους ενός Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ώστε η κάθε επιχείρηση να μειώσει την επίδρασή της στο περιβάλλον και ταυτόχρονα να προσφέρει σ' αυτό αλλά και να συμβάλλει στην κοινωνία. Το πρότυπο αυτό μπορεί να εφαρμοστεί σε κάθε επιχείρηση με οποιαδήποτε δραστηριότητα ή μέγεθος, αφού κάθε επιχείρηση μπορεί να επηρεάζει το περιβάλλον και την κοινωνία μέσα στην οποία ανήκει. Η ανάγκη συμβολής

όλων στην προστασία του περιβάλλοντος και της κοινωνίας κρίνουν την εφαρμογή ενός Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης απαραίτητη.

(LRQA| Ελλάδα, «ISO 14001», <http://www.greece.lrqa.com/services-we-offer/certification/131195-iso-14001.aspx?gclid=CJ2h286dqKgCFYYTfAody33pfQ>,

Πανεπιστήμιο Αιγαίου, «ISO14001», www3.aegean.gr/environment/eda/Envirohelp/greece/bestpractices/iso14001.htm, Isoqar, «ISO 14001- Το Διεθνές Πρότυπο για τη Διαχείριση του περιβάλλοντος», <http://www.isoqar.gr/items.php?catid=13>)

-EMAS

Το EMAS είναι το Κοινοτικό Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου (ECO-MANAGEMENT AND AUDIT SCHEME). Είναι ένα σύστημα της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο οποίο συμμετέχουν εθελοντικά επιχειρήσεις και οργανισμοί. Οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί που συμμετέχουν στο σύστημα EMAS αναγνωρίζονται για τη βελτίωση των περιβαλλοντικών τους επιδόσεων σε διαρκή βάση. Είναι βασισμένο στο ISO 14001 και αποσκοπεί στη διαρκή οικολογική πρόοδο των επιχειρήσεων. Σκοπός του EMAS είναι η αναγνώριση των επιχειρήσεων που έχουν εφαρμόσει Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης και προγράμματα προστασίας του περιβάλλοντος και η γνωστοποίηση της προόδου των επιχειρήσεων αυτών στο ευρύτερο κοινό.

(Πανεπιστήμιο Αιγαίου, «EMAS», <http://www3.aegean.gr/environment/eda/Envirohelp/greece/bestpractices/EMAS.html>, PRIORITY, «Σύμβουλοι EMAS- Ευρωπαϊκό Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης», <http://www.priority.com.gr/el/emas.html>)

-SA 8000

Είναι ένα διεθνώς αναγνωρισμένο πρότυπο, το οποίο παρέχει κίνητρα για την βελτίωση των εργασιακών συνθηκών στην επιχείρηση και μια διαδικασία ελέγχου ασφάλειας για την προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων και την παραγωγή αγαθών στα πλαίσια ηθικών κανόνων. Αφορά επιχειρήσεις οποιουδήποτε μεγέθους και οπουδήποτε στον κόσμο. Βασίζεται στις συμβάσεις

για τα ανθρώπινα δικαιώματα και την εργασία (Παγκόσμια Διακήρυξη των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Συνθήκη Ηνωμένων Εθνών σχετικά με τα δικαιώματα του παιδιού). Το SA 8000 ενισχύει την δέσμευση της επιχείρησης σε θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης. Αποδεικνύει στην κοινωνία την υπευθυνότητα και την ορθή πρακτική της επιχείρησης σε θέματα κοινωνικής ευαισθησίας.

(LAVISOF, «Κοινωνική Υπευθυνότητα SA 8000», http://www.lavisoft.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=32&Itemid=56, LRQA| Ελλάδα, «SA 8000», <http://www.greece.lrga.com/business-challenges/csr/standards-and-schemes/standards/149049-sa-8000.aspx>)

ΩΦΕΛΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ISO 14001 ΚΑΙ EMAS

Σύμφωνα με τις ιστοσελίδες LRQA|ΕΛΛΑΔΑ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου και ISOQAR η επιχείρηση εφαρμόζοντας τα Συστήματα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης ISO 14001 και EMAS έχει τις εξής ωφέλειες:

1. Μείωση του λειτουργικού κόστους της επιχείρησης από την αύξηση της αποδοτικότητας και της παραγωγικότητας. Αυτό συμβαίνει μέσω της αναζήτησης και χρήσης τρόπων μείωσης των υπολειμμάτων και απορριμμάτων, την αποδοτική διάθεση αυτών και μέσω της σωστής χρήσης και εξοικονόμησης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
2. Εμπιστοσύνη από τους πελάτες και τους εργαζόμενους προς τις επιχειρήσεις που είναι περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένες. Αυτό οδηγεί στη βελτίωση της εικόνας των επιχειρήσεων και το άνοιγμά τους σε νέες αγορές με αποτέλεσμα την αύξηση των πωλήσεων.
3. Μείωση των πιθανοτήτων μιας εσφαλμένης περιβαλλοντικής ενέργειας από άγνοια.
4. Εξασφάλιση πλήρους νομοθετικής συμμόρφωσης.

5. Εξάλειψη του κόστους από τη μη τήρηση της νομοθεσίας και την επιβολή προστίμων που μπορεί να επηρεάσει τη φήμη της επιχείρησης.
6. Οι επιχειρήσεις που αναδεικνύουν μεγαλύτερη περιβαλλοντική ευαισθησία έχουν μεγαλύτερο πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών τους.
7. Γίνεται δυνατή η συνεργασία με άλλους φορείς και οργανισμούς, οι οποίοι απαιτούν την εφαρμογή Συστημάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης.
8. Το προσωπικό ευαισθητοποιείται απέναντι στον περιβάλλον και τα προβλήματά του και ενσωματώνεται πλήρως στην εφαρμογή και τήρηση των συστημάτων.

(LRQA| Ελλάδα, «ISO 14001», <http://www.greece.lrq.com/services-we-offer/certification/131195-iso-14001.aspx?gclid=CJ2h286dqKgCFYYTfAody33pfQ> , Πανεπιστήμιο Αιγαίου, «ISO 14001», www3.aegean.gr/environment/eda/Envirohelp/greece/bestpractices/iso14001.htm, «EMAS», <http://www3.aegean.gr/environment/eda/Envirohelp/greece/bestpractices/EMAS.html>, Isoqar, «ISO 14001- Το Διεθνές Πρότυπο για τη Διαχείριση του περιβάλλοντος », <http://www.isoqar.gr/items.php?catid=13>, PRIORITY, «Σύμβουλοι EMAS- Ευρωπαϊκό Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης», <http://www.priority.com.gr/el/emas.html>)

ΩΦΕΛΕΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ SA 8000

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα της εταιρίας LAVISOFT τα οφέλη από την εφαρμογή του προτύπου είναι:

1. Αύξηση της πιθανότητας για παγκόσμια αναγνώριση.
2. Εξασφάλιση των προϋποθέσεων για συμμετοχή σε μεγάλους διεθνείς διαγωνισμούς.

3. Αυξάνεται η εμπιστοσύνη των υπαλλήλων προς τους εργοδότες τους καθώς με την πιστοποίηση SA 8000 βελτιώνεται το περιβάλλον και οι συνθήκες εργασίας τους.
4. Αυτό οδηγεί στην αύξηση της παραγωγικότητας της επιχείρησης επειδή οι εργαζόμενοι βλέπουν ότι η επιχείρηση ενδιαφέρεται γι' αυτούς.
5. Ενισχύεται η σχέση με τους πελάτες γιατί φαίνεται ότι η επιχείρηση έχει κοινωνικές ευαισθησίες.
6. Η επιχείρηση αποκτά μια πιο ανταγωνιστική θέση στην αγορά εργασίας. Καθώς ακολουθεί τους κανόνες του προτύπου προσελκύει το καλά εκπαιδευμένο και ειδικευμένο προσωπικό.
7. Βελτιώνεται η σχέση της επιχείρησης με το κοινό και την Κυβέρνηση.
8. Οι επιχειρήσεις αποκτούν ένα εμπορικό πλεονέκτημα, αφού οι περισσότεροι καταναλωτές αγοράζουν αγαθά από τους κοινωνικά υπεύθυνους προμηθευτές και κατασκευαστές.

(LAVISOF, «Κοινωνική Υπευθυνότητα SA 8000»,

http://www.lavisoft.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=32&Itemid=56)

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ ΣΤΟΝ ΤΡΑΠΕΖΙΚΟ ΚΛΑΔΟ ΚΑΙ ΟΙ ΩΦΕΛΕΙΕΣ ΤΟΥΣ

Οι τράπεζες στην προσπάθειά τους να αναδείξουν ένα περιβαλλοντικά και κοινωνικά ευαισθητοποιημένο προφίλ δημιουργούν και εφαρμόζουν προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης με επίκεντρο το περιβάλλον και τον άνθρωπο. Στη συνέχεια, παραθέτουμε δράσεις των ALPHA BANK, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ και MARFIN LAIKI BANK για το περιβάλλον, την κοινωνία και τον άνθρωπο και αναλύουμε ορισμένα προγράμματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης αυτών καθώς και τα περιβαλλοντικά, κοινωνικά και εταιρικά τους οφέλη.

-ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Η Τράπεζα Πειραιώς έχοντας θέσει ως προτεραιότητα την αρμονική συνεργασία της με την κοινωνία έχει δώσει ιδιαίτερη έμφαση στα θέματα Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης, που αφορούν την κοινωνία, το περιβάλλον και τον πολιτισμό.

Η συνεισφορά της Τράπεζας στην κοινωνία, σε συνεργασία με κοινωφελείς οργανισμούς, αφορά το Παιδί, την Οικογένεια και την Υγεία. Ορισμένα παραδείγματα της προσφοράς της στην κοινωνία είναι η ενίσχυση των πολυμελών οικογενειών στη Θράκη, η ενίσχυση κοινοτήτων απεξάρτησης νέων από τα ναρκωτικά και η προσπάθεια επανένταξής τους στην κοινωνία, η στήριξη κοινοτήτων, συλλόγων και οργανώσεων για ορφανά παιδιά, η ενίσχυση οργανώσεων για τη στήριξη ατόμων τρίτης ηλικίας, η παροχή ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης σε απομονωμένες περιοχές και τέλος η δωρεά 30 πυροσβεστικών οχημάτων.

(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ,

<http://www.piraeusbank.gr/ecportal.asp?id=238548&lang=1&nt=96%20&sid=>

Η Τράπεζα Πειραιώς για να εξυπηρετήσει τους σκοπούς της στον τομέα του πολιτισμού έχει ιδρύσει το “Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς”. Πρόκειται για ένα κοινωφελές ίδρυμα μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, το οποίο διοικείται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο. Σε συνεργασία με την τοπική αυτοδιοίκηση, το Υπουργείο Πολιτισμού και τις περιφέρειες της χώρας δημιουργεί ένα δίκτυο Μουσείων σε ολόκληρη την Ελλάδα με την υλοποίηση ερευνητικών προγραμμάτων για το σκοπό αυτό και εκθέσεων εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Επιπλέον, στο Ίδρυμα λειτουργεί η Υπηρεσία Εκδόσεων, η οποία προσπαθεί να καλύψει το κενό που υπάρχει στον τομέα της ιστορίας, της τεχνολογίας, και της βιομηχανικής τεχνολογίας καθώς και να επανεκδώσει παλιά έργα. Τέλος, η Τράπεζα Πειραιώς οργανώνει επιστημονικές εκδηλώσεις αφιερωμένες στην προσέγγιση της παραδοσιακής τεχνολογίας και της ελληνικής οικονομίας, με στόχο τη συνεργασία με διεθνή και ελληνικά ερευνητικά κέντρα, Πανεπιστήμια και οργανισμούς αλλά και τη διάδοση του επιστημονικού έργου στο κοινό.

(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, www.piop.gr/eCportal.asp?id=85&nt=18&Lang=1,
www.piop.gr/eCportal.asp?id=162&nt=18&Lang=1,
www.piop.gr/eCportal.asp?id=162&nt=18&Lang=1,
www.piop.gr/eCportal.asp?id=68&nt=18&Lang=1,
www.piop.gr/eCportal.asp?id=84&nt=18&Lang=1,
www.piop.gr/eCportal.asp?id=335&nt=18&Lang=1,
www.piop.gr/eCportal.asp?id=321&nt=18&Lang=1)

Στον τομέα του περιβάλλοντος ο οργανισμός έχει αναλάβει πρωτοβουλίες ώστε να συμβάλλει στην προστασία του. Μέσω προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Διαχείρισης, η τράπεζα έχει καταφέρει να μειώσει την ενεργειακή της κατανάλωση και να διαχειριστεί καλύτερα τους φυσικούς πόρους. Ενισχύει δυναμικούς φορείς, όπως οι ΜΟm και ΑΡΧΕΛΩΝ, με σκοπό την προστασία οικοσυστημάτων και απειλούμενων ειδών αλλά και την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση και εκπαίδευση του κοινού. Κάποια προγράμματα, τα οποία έχει δημιουργήσει με σκοπό τη συμβολή της στην προστασία του περιβάλλοντος είναι η χορήγηση πράσινων δανείων σε ιδιώτες και επιχειρήσεις για επενδύσεις σε προϊόντα και υπηρεσίες φιλικές προς το περιβάλλον, το πρόγραμμα Κλιματική αλλαγή- Climabiz, με σκοπό την προσαρμογή των επιχειρήσεων στις κλιματικές αλλαγές και τέλος, η εφαρμογή του προγράμματος Green banking 4Life από την τράπεζα για την μέτρηση των επιπτώσεων τόσο της εσωτερικής όσο και της εξωτερικής της δραστηριότητας στο περιβάλλον. Το πρόγραμμα Green banking 4Life αναλύεται παρακάτω.

(ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ,
www.piraeusbank.gr/ecportal.asp?id=296932&lang=1&nt=98%20&sid=,
www.piraeusbank.gr/ecportal.asp?id=297237&lang=1&nt=96%20&sid=,
www.piraeusbank.gr/ecportal.asp?id=297241&lang=1&nt=96%20&sid=),

Ανίχνευση Διακυμάνσεων Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος (GREEN BANKING)

“Η Τράπεζα Πειραιώς έθεσε σε εφαρμογή, το 2007, το σύστημα ανίχνευσης διακυμάνσεων περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Το σύστημα

βασίζεται σε ηλεκτρονική βάση δεδομένων που επιτρέπει το λεπτομερή υπολογισμό του περιβαλλοντικού της αποτυπώματος και εντοπίζει εγκαίρως ανάγκες διορθωτικών παρεμβάσεων.’’

(CSR HELLAS, «Ανίχνευση Διακυμάνσεων Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος»,

http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=816&Itemid=210&lang=,)

Ο υπολογισμός αυτός γίνεται για όλο το δίκτυο εγκαταστάσεων της τράπεζας στην Ελλάδα και επιτρέπει τον εντοπισμό σημαντικών διακυμάνσεων κατανάλωσης φυσικών πόρων από το μέσο όρο. Για παράδειγμα, μπορεί η ετήσια κατανάλωση νερού σε ένα κατάστημα να είναι πολύ μεγαλύτερη από το μέσο όρο. Στην περίπτωση αυτή, οι Τεχνικές Υπηρεσίες της Τράπεζας ειδοποιούνται από τον υπεύθυνο του συστήματος ανίχνευσης να εξετάσουν εάν υπάρχει διαρροή στο συγκεκριμένο κτίριο και σε σύντομο χρονικό διάστημα να προβούν στις κατάλληλες επιδιορθώσεις, αποφεύγοντας περαιτέρω σπατάλη νερού. Σε αντίθετη περίπτωση, υπάρχει επιβράβευση στους εργαζομένους καταστημάτων που το περιβαλλοντικό αποτύπωμα είναι μικρότερο από το μέσο όρο. Η επιβράβευση αυτών των εργαζομένων γίνεται για να συνεχίσουν να είναι το ίδιο ευαισθητοποιημένοι και φιλικόι προς το περιβάλλον.

Η Τράπεζα Πειραιώς είναι η πρώτη περιβαλλοντικά ευαισθητοποιημένη τράπεζα που δημιούργησε και εφάρμοσε ένα ολοκληρωμένο σύστημα εντοπισμού και άμεσης αντιμετώπισης περιβαλλοντικών επιπτώσεων και ένα μηχανισμό επιβράβευσης των εργαζομένων.

(CSR HELLAS, «Ανίχνευση Διακυμάνσεων Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος»,

http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=816&Itemid=210&lang=, Τράπεζα Πειραιώς,
www.piraeusbank.gr/ecportal.asp?id=297000&lang=1&nt=96%20&sid=,)

Από το παραπάνω πρόγραμμα της Τράπεζας Πειραιώς προκύπτουν περιβαλλοντικά, κοινωνικά και εταιρικά οφέλη. Η συμβολή του στο

περιβάλλον είναι η ενεργή προσπάθεια εξοικονόμησης φυσικών πόρων, όπως η ορθή χρήση νερού και χαρτιού και η μείωση εκπομπών ρυπογόνων αερίων.

Η κοινωνική συνεισφορά της τράπεζας περιλαμβάνει δυο οφέλη. Καταρχήν, λόγω του πρωτοποριακού της προγράμματος μεταφέρθηκε η τεχνογνωσία της τράπεζας και σε άλλες επιχειρήσεις. Ακόμη, αποδεικνύεται έμπρακτα ο σημαντικός ρόλος που διαδραματίζει σήμερα ο ιδιωτικός τομέας στην αντιμετώπιση ενός παγκόσμιου προβλήματος.

(CSR HELLAS, «Ανίχνευση Διακυμάνσεων Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος»,

http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=816&Itemid=210&lang=,, Τράπεζα Πειραιώς,
www.piraeusbank.gr/ecportal.asp?id=297000&lang=1&nt=96%20&sid=,)

Τέλος, τα εταιρικά οφέλη του GREEN BANKING είναι ότι αυξάνεται η ευαισθησία των υπαλλήλων της τράπεζας απέναντι στο περιβάλλον, καθώς και η συμμετοχή στις δράσεις του προγράμματος. Επιπλέον, υπάρχει συνεχής αξιολόγηση και παρακολούθηση των σταδίων και των αποτελεσμάτων του προγράμματος και σύγκρισή τους με παρόμοια προγράμματα άλλων επιχειρήσεων, έτσι ώστε να εντοπιστούν τυχόν αδυναμίες και να διορθωθούν. Με αυτό τον τρόπο, έχουμε συνεχή βελτίωση και αναβάθμιση του προγράμματος. Τελευταίος αλλά εξίσου σημαντικός, είναι ο καλύτερος σχεδιασμός περιβαλλοντικών προγραμμάτων, με την εφαρμογή στόχων που οδηγούν στη μείωση των επιπτώσεων και στην εξοικονόμηση πόρων.

(CSR HELLAS, «Ανίχνευση Διακυμάνσεων Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος»,

http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=816&Itemid=210&lang=,, Τράπεζα Πειραιώς,
www.piraeusbank.gr/ecportal.asp?id=297000&lang=1&nt=96%20&sid=,)

-ALPHA BANK

Ο σχεδιασμός προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από την Alpha Bank αφορά το ανθρώπινο δυναμικό της, το εργασιακό περιβάλλον, την προστασία της φύσης και την κοινωνική και πολιτιστική ζωή του τόπου.

Η Alpha Bank στα πλαίσια της κοινωνικής της προσφοράς ενισχύει εκπαιδευτικά ιδρύματα, φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, νοσοκομεία, ιατρικές οργανώσεις, πολιτιστικούς φορείς και ιδρύματα, αθλητικούς φορείς, εκκλησία και εκκλησιαστικές οργανώσεις. Η προσφορά της αυτή δεν περιορίζεται μόνο στην χρηματική ενίσχυση αλλά επεκτείνεται και στην υλική ενίσχυση, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει την αποστολή εξοπλισμού σε σχολεία, βιβλιοθήκες και συλλόγους.

(ALPHA BANK, www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=119,
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3299,
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3303)

Ακόμη, η Τράπεζα συμβάλλει σημαντικά στη διάδοση και την ενίσχυση του πολιτισμού και του αθλητισμού. Για να το επιτύχει, συνεισφέρει τόσο οικονομικά, όσο και έμπρακτα μέσω προγραμμάτων και συλλόγων. Πιο συγκεκριμένα, στον τομέα του πολιτισμού, διαθέτει αξιόλογες συλλογές νομισμάτων και έργων τέχνης, καθώς και Μουσείο με συλλογή χαρτονομισμάτων και ένα Εκθεσιακό Πολιτιστικό Χώρο, όπου εκθέτονται οι συλλογές της τράπεζας. Έχει βοηθήσει στη σύσταση ιδρυμάτων με σκοπό την προαγωγή των καλών τεχνών και του πολιτισμού. Έχει προχωρήσει στην έκδοση περιοδικών που ενημερώνουν το κοινό για τον Όμιλο, έργων πολιτιστικού χαρακτήρα και στη χορηγία πολιτιστικών εκδηλώσεων. Επίσης η τράπεζα, διαθέτει βιβλιοθήκη με ένα μεγάλο αριθμό βιβλίων ιστορικού, επιστημονικού, εγκυκλοπαιδικού και λογοτεχνικού περιεχομένου. Τέλος, όσον αφορά τον αθλητισμό η Alpha Bank έχει σχεδιάσει και υλοποιήσει το πρόγραμμα Αθλητικό Πανόραμα, το οποίο αναλύεται παρακάτω, είναι χορηγός του Κλασικού Μαραθωνίου Αθηνών και υπήρξε μέγας χορηγός των Ολυμπιακών Αγώνων 2004.

(ALPHA BANK, www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=685
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=690)

www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=695
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=698
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=699,
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=106
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3557
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3931)

Στον τομέα του περιβάλλοντος η τράπεζα θέτει κάθε έτος συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους, η πορεία των οποίων ελέγχεται και αξιολογείται συνεχώς. Η περιβαλλοντική πολιτική που έχει αναπτύξει η τράπεζα συνδέεται άμεσα με την εξοικονόμηση φυσικών πόρων και την αντιμετώπιση των επιπτώσεων από την λειτουργία της στο περιβάλλον. Στα πλαίσια αυτής της πολιτικής, προσπαθεί να μειώσει την κατανάλωση ηλεκτρικού ρεύματος, νερού και πετρελαίου θέρμανσεως και να ανακυκλώσει χαρτί, πλαστικό και άλλα υλικά που χρησιμοποιούνται στη τράπεζα. Φροντίζει να ενημερώσει τους εργαζομένους της για τις ενέργειές της προς το περιβάλλον και κάποια από τα κριτήρια για την επιλογή των προμηθευτών της είναι περιβαλλοντικά. Επιπλέον, προβαίνει σε συνεργασίες με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και εταιρίες και συνεισφέρει σε δράσεις και πρωτοβουλίες, όπως αναδασώσεις, καθαρισμό δασικών δρόμων και μονοπατιών, δενδροφυτεύσεις και σχεδιασμό ενός ολοκληρωμένου προγράμματος ανακύκλωσης (μπαταριών, λαμπτήρων, συσκευών, χαρτιού κ.α.).

(ALPHA BANK, www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3302
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=123
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3524
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3525)

Αθλητικό πανόραμα

“Η ALPHA BANK, στο πλαίσιο της χορηγίας της ως Επίσημη Τράπεζας των Ολυμπιακών Αγώνων ΑΘΗΝΑ 2004, πραγματοποίησε σε Ελλάδα και Κύπρο περιοδεία αθλητικού χαρακτήρα με τίτλο "Πανόραμα Ολυμπιακών Αθλημάτων ALPHA BANK". Στόχος του είναι η ενημέρωση του κοινού για τα λιγότερο γνωστά Ολυμπιακά αθλήματα και η έμπρακτη ανάδειξη της Ολυμπιακής ιδέας.”

(CSR HELLAS, «Αθλητικό Πανόραμα»,

[http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view
&id=823&Itemid=210&lang](http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=823&Itemid=210&lang))

Για την επίτευξη αυτού του στόχου η ALPHA BANK πραγματοποιεί περιοδείες σε Ελλάδα και εξωτερικό με αθλητικό, εκπαιδευτικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα παρουσιάζοντας στο κοινό δραστηριότητες όπως ποδόσφαιρο, καλαθοσφαίριση, extreme τραμπολίνο, formula 1 σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους με την επίβλεψη αθλητών και προπονητών. Η τράπεζα συνεχίζει ακόμα την περιοδεία και μετά την ολοκλήρωση των Ολυμπιακών Αγώνων. Μέχρι το 2008, το Αθλητικό Πανόραμα έχει επισκεφτεί πάνω από 140 πόλεις και έχουν συμμετάσχει πάνω από 1.000.000 άτομα. Για το 2011, έχει προγραμματιστεί η περιοδεία σε Αλβανία και Βουλγαρία με παραμονή ενός μήνα περίπου σε κάθε χώρα.

(CSR HELLAS, «Αθλητικό Πανόραμα»,

[http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view
&id=823&Itemid=210&lang](http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=823&Itemid=210&lang),

ALPHA BANK, www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3557)

Τα οφέλη που προκύπτουν από την εφαρμογή αυτού του προγράμματος είναι κοινωνικά και εταιρικά. Στα κοινωνικά οφέλη εντάσσονται η διάδοση της χαράς του αθλητισμού και η ενημέρωση του κοινού για τα δημοφιλή ή όχι αθλήματα. Με το συγκεκριμένο πρόγραμμα ενισχύεται η ενεργή ενασχόληση του κοινού με τον αθλητισμό. Όλο και περισσότεροι άνθρωποι και κυρίως νέοι μαθαίνουν τη σημασία της συμμετοχής σε αθλητικές δραστηριότητες και το νόημα της ευγενούς άμιλλας.

Τα εταιρικά οφέλη που προκύπτουν από το πρόγραμμα είναι η ενίσχυση της κοινωνικής εικόνας και της παρουσίας της τράπεζας στις τοπικές κοινωνίες τις οποίες επισκέπτεται. Αυξάνεται το πελατολόγιό της και γίνεται ευρέως γνωστή λόγω της κοινωνικής προσφοράς της.

(CSR HELLAS, «Αθλητικό Πανόραμα»

http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view

[&id=823&Itemid=210&lang,, ALPHA BANK,
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3557\)](#)

-MARFIN LAIKI BANK

Βασική προτεραιότητα της Marfin Laiki Bank είναι η προσφορά στο κοινωνικό σύνολο, το περιβάλλον και τον αθλητισμό. Έχοντας αναπτύξει πρωτοβουλίες και δράσεις έχει καταφέρει να εδραιώσει την θέση της στην κοινωνία και να αναπτύξει σχέση εμπιστοσύνης με τους καταναλωτές.

Ο όμιλος Marfin έχει ιδρύσει και ενισχύσει το Ίδρυμα Ραδιομαραθωνίου και το Ίδρυμα Marfin με σκοπό την καλύτερη διαχείριση της κοινωνικής και φιλανθρωπικής δραστηριότητάς του. Σε συνεργασία με τα παραπάνω ιδρύματα, διοργανώνει το Ραδιομαραθώνιο και το Μαραθώνιο Αγάπης για παιδιά με ειδικές ανάγκες και ικανότητες, ενισχύοντας έτσι τους συλλόγους, τα ιδρύματα και τις οικογένειές τους. Επιπρόσθετα, ενισχύει αθλητικούς συλλόγους και ερασιτεχνικά σωματεία στην Ελλάδα παρέχοντάς τους εξοπλισμό και βελτιώνοντας τους χώρους άθλησης. Επίσης, είναι χορηγός του πρωταθλήματος Α' Κατηγορίας Ποδοσφαίρου στην Κύπρο.

(MARFIN LAIKI BANK,

www.marfinbank.com.cy/GR/TheBank/Pages/CorporateResponsibility.aspx

)

Η τράπεζα, σε συνεργασία με τον κρατικό “Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού Πάρνηθας”, έχει αναλάβει την υλοποίηση έργων αναδάσωσης, την φύλαξη του Δρυμού, την προμήθεια πυροσβεστικών και την αναβάθμιση της περιοχής. Επίσης, σε συνεργασία με το δασαρχείο Πελοποννήσου, έχει αναλάβει έργα δασοπροστασίας, γι’ αυτό το λόγο έχει ήδη παραδώσει κατάλληλο εξοπλισμό στις τοπικές αρχές. Τέλος, διοργανώνει την εβδομάδα Πυρασφάλειας συνεργαζόμενη με την πυροσβεστική υπηρεσία Κύπρου για να ενημερώσει για τους κινδύνους της φωτιάς και τα μέτρα πρόληψης.

(MARFIN LAIKI BANK,

www.marfinbank.com.cy/GR/TheBank/Pages/CorporateResponsibility.aspx)

Ραδιομαραθώνιος για παιδιά με ειδικές ανάγκες

“Από το 1992 η Λαϊκή Τράπεζα (Ελλάς) Α.Ε. διοργανώνει τον Ραδιομαραθώνιο για τα Παιδιά με Ειδικές Ανάγκες, προκειμένου να εκδηλώσει την ηθική και υλική συμπαράστασή της.”

(CSR HELLAS, «Ραδιομαραθώνιος για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες», http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=925&Itemid=210&lang=)

Στόχοι του προγράμματος είναι:

1. Να ενημερωθεί η κοινωνία για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα παιδιά με ειδικές ανάγκες και να ευαισθητοποιηθεί όσο το δυνατόν περισσότερο.
2. Να συγκεντρωθεί ένα ικανοποιητικό μέγεθος υλικών πόρων για την λειτουργία ξενώνων, για την αγορά εξοπλισμού για την βελτίωση της ζωής των παιδιών με ειδικές ανάγκες καθώς και για παροχή σωστής θεραπευτικής αγωγής.
3. Να γίνει αλλαγή της νοοτροπίας του κοινωνικού συνόλου και να μειωθούν ο ρατσισμός και η προκατάληψη που υπάρχει.
4. Να ενισχυθεί η προσπάθεια ένταξης των παιδιών στο κοινωνικό σύνολο.

Το πρόγραμμα ‘Ραδιομαραθώνιος για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες’ διαρκεί όλο το χρόνο και κορυφώνεται την περίοδο του Νοεμβρίου. Την περίοδο αυτή, τοποθετούνται για ένα διήμερο περίπτερα έξω από όλα τα καταστήματα της MARFIN σε όλη την Ελλάδα και στις χώρες του εξωτερικού, όπου ο όμιλος έχει παρουσία. Το διήμερο αυτό λαμβάνουν χώρα εκδηλώσεις με εκπαιδευτικό, καλλιτεχνικό και αθλητικό χαρακτήρα, οι οποίες διοργανώνονται εθελοντικά από το προσωπικό του ομίλου. Η προσπάθεια αυτή έχει μεγάλη επιτυχία καθώς το ποσό που συγκεντρώνεται είναι σημαντικό και κάθε χρόνο αυξάνεται. Λόγω της αποτελεσματικότητας του, το πρόγραμμα έχει συμπεριληφθεί στην Ελληνική έκδοση του βιβλίου Γκίνες ως μεγάλο φιλανθρωπικό επίτευγμα.

(CSR HELLAS, «Ραδιομαραθώνιος για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες», http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=925&Itemid=210&lang=, ΡΑΔΙΟΜΑΡΑΘΩΝΙΟΣ 2010, «Ιστορία», www.radiomarathonios.com/easyconsole.cfm/id/54)

Ο 'Ραδιομαραθώνιος' προσφέρει πολλά κοινωνικά και εταιρικά οφέλη. Αρχικά, έχει προσφέρει οικονομική βοήθεια σε πολλά ιδρύματα, συλλόγους και οικογένειες στην Ελλάδα. Με τον τρόπο αυτό, συμβάλλει στο να βελτιωθούν οι συνθήκες διαβίωσης, εκπαίδευσης και θεραπείας των παιδιών με ειδικές ανάγκες. Ακόμη, έχει βοηθήσει στο να ευαισθητοποιηθεί η κοινωνία στα προβλήματα αυτών των παιδιών και να συμβάλλει στην επίλυση μερικών από αυτά. Επίσης, οι οικογένειες και τα παιδιά βλέπουν ότι υπάρχει μεγάλη συμμετοχή στο πρόγραμμα και νιώθουν την αγάπη και τη στήριξη των συμπολιτών τους.

Το όφελος του ομίλου MARFIN LAIKI BANK από την εν λόγω προσπάθεια είναι ότι ενισχύεται το όραμα της τράπεζας και η εταιρική κουλτούρα γίνεται πιο ισχυρή από την ομαδική συμμετοχή των εργαζομένων για τον κοινό φιλανθρωπικό σκοπό. Η κερδοφορία της τράπεζας αυξάνεται μιας και οι καταναλωτές βλέπουν την κινητοποίησή της για μια ευαίσθητη κοινωνική ομάδα με θετικό τρόπο, βελτιώνοντας την εταιρική της εικόνα. Τέλος, η τράπεζα γίνεται ευρέως γνωστή στις χώρες το εξωτερικού όπου διαθέτει υποκαταστήματα και αυτό βοηθάει στην επέκτασή της σε άλλες χώρες.

(CSR HELLAS, «Ραδιομαραθώνιος για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες», http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=925&Itemid=210&lang=,)

Βασισμένες στη παραπάνω ανάλυση των Προγραμμάτων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης των τραπεζών, σχηματίσαμε την άποψη ότι το πρόγραμμα της Τράπεζας Πειραιώς «Ανίχνευση Διακυμάνσεων Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος» ωφελεί περισσότερο το περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται η τράπεζα. Ναι μεν με τα άλλα δυο προγράμματα οι τράπεζες βοηθούν στην ενημέρωση και την ευαισθητοποίηση του κοινωνικού

συνόλου για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και συντελούν στο να έρθουν οι νέοι κοντά στον αθλητισμό, αλλά αν οι επιχειρήσεις δεν συμβάλουν πρώτα απ' όλα στη προστασία και στη βελτίωση του περιβάλλοντος τα άτομα που ζουν μέσα σ' αυτό δεν μπορούν να είναι υγιή και ευτυχισμένα. Γιατί αν το περιβάλλον έχει περισσότερο πράσινο, περιορισμένες μολύνσεις και επιχειρήσεις κοινωνικά υπεύθυνες, παρακινούνται και οι απλοί πολίτες και προσφέρουν βοήθεια και στο συνάνθρωπό τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σύμφωνα με την παραπάνω ανάλυση, προκύπτει ότι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός προγράμματος Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης από τις επιχειρήσεις και συγκεκριμένα από τον τραπεζικό κλάδο (όπως αναφερόμαστε στην παρούσα εργασία) επιφέρει σημαντικά οφέλη τόσο στην επιχείρηση όσο και στην κοινωνία και το περιβάλλον.

Όσον αφορά την επιχείρηση έχουμε ενίσχυση της κοινωνικής της εικόνας καθώς και της παρουσίας της στις τοπικές κοινωνίες καθιστώντας την ευρέως γνωστή. Το ανθρώπινο δυναμικό της εκάστοτε επιχείρησης ακολουθεί το παράδειγμά της και συμμετέχει στις δραστηριότητες των προγραμμάτων που εφαρμόζει. Βελτιώνεται η εταιρική της εικόνα με όλο και περισσότερους καταναλωτές να χρησιμοποιούν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες της έχοντας ως αποτέλεσμα την αύξηση της κερδοφορίας της.

Επιπλέον, μέσω της αξιολόγησης και πιστοποίησης προγραμμάτων ΕΚΕ από συστήματα διαχείρισης περιβάλλοντος και ανθρώπινου δυναμικού η επιχείρηση επωφελείται ακόμη περισσότερο. Επειδή ακολουθεί τους κανόνες των συστημάτων διαχείρισης, οι οποίοι συνάδουν με την νομοθεσία, εξασφαλίζει και την τήρηση αυτής και εξαλείφεται ο κίνδυνος επιβολής προστίμων που μπορεί να επηρεάσει τη φήμη της και μειώνεται η πιθανότητα εσφαλμένης περιβαλλοντικής διαχείρισης. Ακόμη, η επιχείρηση αποκτά πλεονέκτημα έναντι των ανταγωνιστών της καθώς και στην αγορά εργασίας

και εξασφαλίζει την συνεργασία με φορείς που απαιτούν την εφαρμογή συστημάτων διαχείρισης. Η επιχείρηση αποκτά κύρος και πιθανότητες παγκόσμιας αναγνώρισης αλλά και τις προϋποθέσεις συμμετοχής σε μεγάλους διεθνείς διαγωνισμούς. Τέλος, αυξάνεται η παραγωγικότητα της επιχείρησης και η εμπιστοσύνη των υπαλλήλων προς τους εργοδότες τους, αφού αντιλαμβάνονται πως η επιχείρηση ενδιαφέρεται για το περιβάλλον και τις συνθήκες εργασίας τους.

Τα οφέλη που προκύπτουν για το κοινωνικό σύνολο και το περιβάλλον είναι η ευαισθητοποίηση του κοινού και των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης για τα περιβαλλοντικά και κοινωνικά προβλήματα και η ένταξή τους στην προσπάθεια επίλυσης αυτών. Συμβάλλουν στην εξοικονόμηση φυσικών πόρων, στη μείωση της ρύπανσης και βοηθούν τις ασθενείς κοινωνικές ομάδες. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις επηρεάζονται η μια από την άλλη και όλο και περισσότερες ακολουθούν το παράδειγμα των περιβαλλοντικά και κοινωνικά ευαισθητοποιημένων επιχειρήσεων.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ενημερωτικό Φυλλάδιο, «Ο Δρόμος για την Ανταγωνιστικότητα και την Βιώσιμη Ανάπτυξη», ανεβρέθηκε σε:
www.csrhellas.org/portal/images/stories/files/CSR_SME_BROCHURE_gr.pdf, ανακτήθηκε 31/03/2011
- Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, «Ορισμοί», ανεβρέθηκε σε:
www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=183&Itemid=136&lang=, ανακτήθηκε 31/03/2011
- Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, «Τι είναι και τι δεν είναι», ανεβρέθηκε σε:
http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=184&Itemid=138&lang=, ανακτήθηκε 31/03/2011
- Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, «Επιχειρηματική προσέγγιση», ανεβρέθηκε σε:
http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=186&Itemid=140&lang=, ανακτήθηκε 31/03/2011
- Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, «Αθλητικό Πανόραμα», ανεβρέθηκε σε:
http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=823&Itemid=210&lang=, ανακτήθηκε 31/03/2011
- Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, «Ραδιομαραθώνιος για τα παιδιά με ειδικές ανάγκες», ανεβρέθηκε σε:
http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=925&Itemid=210&lang=, ανακτήθηκε 31/03/2011
- Ελληνικό Δίκτυο για την Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη, «Ανίχνευση Διακυμάνσεων Περιβαλλοντικού Αποτυπώματος», ανεβρέθηκε σε:
http://www.csrhellas.org/portal/index.php?option=ozo_content&perform=view&id=816&Itemid=210&lang=, ανακτήθηκε 31/03/2011

- ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ Σύμβουλοι έργων Περιβάλλοντος, «Σχεδιασμός και εγκατάσταση συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης και ελέγχου (ISO 14001, EMAS κ.α.)» ανεβρέθηκε σε:

<http://www.anaptyxis.eu/environmental/sistimata-pistopoihsis/iso-14001-emas.html>, ανακτήθηκε 13/04/2011

-Πανεπιστήμιο Αιγαίου(AEGEAN), ENVIROHELP FOR BUSINESS, «EMAS», ανεβρέθηκε σε:

<http://www3.aegean.gr/environment/eda/Envirohelp/greece/bestpractices/EMAS.html>, ανακτήθηκε 07/05/2011

-Πανεπιστήμιο Αιγαίου(AEGEAN), ENVIROHELP FOR BUSINESS, «ISO 14001», ανεβρέθηκε σε:

www3.aegean.gr/environment/eda/Envirohelp/greece/bestpractices/iso14001.htm, ανακτήθηκε 07/05/2011

-PRIORITY BUSINESS INTELLIGENCE, «Σύμβουλοι EMAS- Ευρωπαϊκό Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης», ανεβρέθηκε σε:

<http://www.priority.com.gr/el/emas.html>, ανακτήθηκε 07/05/2011

-LRQA|Ελλάδα Business Assurance, «SA 8000», ανεβρέθηκε σε:

<http://www.greece.lrga.com/business-challenges/csr/standards-and-schemes/standards/149049-sa-8000.aspx>, ανακτήθηκε 07/05/2011

-LRQA|Ελλάδα Business Assurance, «ISO 14001»,ανεβρέθηκε σε:

<http://www.greece.lrga.com/services-we-offer/certification/131195-iso-14001.aspx?gclid=CJ2h286dqKgCFYYTfAody33pfQ>, ανακτήθηκε 07/05/2011

-LAVISOFTE Information Systems S.A., «Κοινωνική Υπευθυνότητα SA 8000», ανεβρέθηκε σε:

http://www.lavisoft.gr/index.php?option=com_content&task=view&id=32&Itemid=56, ανακτήθηκε 07/05/2011

-ISOQAR, «ISO 14001- Το Διεθνές Πρότυπο για τη Διαχείριση του Περιβάλλοντος», ανεβρέθηκε σε: <http://www.isoqar.gr/items.php?catid=13>, ανακτήθηκε 13/04/2011

-Πτυχιακή Εργασία Αγιομυργιαννάκης Αναστασίας, Νοέμβριος 2008, «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: Η επιχείρηση ως καλός πολίτης», ανεβρέθηκε σε:

<http://nefeli.lib.teicrete.gr/browse/sdo/ba/2008/AgiomyrgiannakiAnastasia/attach>

hed-document-1294996183-315960-15425/agiomyrgianaki2008.pdf

,ανακτήθηκε 18/05/2011

-Richard Holme, Rio Tinto,Phill Watts,2006, «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη: Η λογική της καλής επιχειρηματικότητας», News.Disabled, ανεβρέθηκε σε:

<http://news.disabled.gr/?p=8044> ,ανακτήθηκε 18/05/2011

-Εμπειρία, Παπαδόπουλος Δημήτριος, Απρίλιος 2006, «Συγκριτικές Μελέτες Ανάλυσης αποτελεσμάτων συνδυασμένων πολιτικών στον πρωτογενή, δευτερογενή και τριτογενή τομέα από κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ανέπτυξαν καλές πρακτικές», ανεβρέθηκε σε : http://www.empeiria-dp.gr/stud/2_1el.pdf , ανακτήθηκε 18/05/2011

-Morax Εκδόσεις, «Ειδική Έκδοση: Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη», ανεβρέθηκε σε:<http://www.morax.gr/Article/%CE%95%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%88%CE%BA%CE%B4%CE%BF%CF%83%CE%B7:-%CE%95%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE->

[%CE%9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%95%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7](http://www.morax.gr/Article/%CE%95%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%88%CE%BA%CE%B4%CE%BF%CF%83%CE%B7:-%CE%95%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%9A%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%95%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7)

,ανακτήθηκε 18/05/2011

-Άρθρο του Γιώργου Παπατριανταφύλλου ,(2011), «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη και Ελληνική πραγματικότητα. Ερευνητικά Στοιχεία και ανάλυση», ανεβρέθηκε

σε:<http://georgepatriantafillou.wordpress.com/2011/01/06/%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE->

[%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B5%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-](http://georgepatriantafillou.wordpress.com/2011/01/06/%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B5%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-)

[%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9/](http://georgepatriantafillou.wordpress.com/2011/01/06/%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%BA%CE%BF%CE%B9%CE%BD%CF%89%CE%BD%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CE%B5%CF%85%CE%B8%CF%8D%CE%BD%CE%B7-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%B7%CE%BD%CE%B9/) ,ανακτήθηκε

21/05/2011

-QUALITYNET FOUNDATION, Εφημερίδα Εξπρές (2007), «Χάρτα Δικαιωμάτων και Υποχρεώσεων των επιχειρήσεων», ανεβρέθηκε σε:

<http://www.qualitynet.gr/displayITM1.asp?ITMID=60135&LANG=GR>

ανακτήθηκε 21/05/2011

- UNITED NATIONS GLOBAL COMPACT, «Οι 10 αρχές», ανεβρέθηκε σε:
http://www.unglobalcompact.org/Languages/Greek/ten_principles.html,
ανακτήθηκε 07/05/2011
- UNITED NATIONS GLOBAL COMPACT, «Το Οικουμενικό Σύμφωνο»,
ανεβρέθηκε σε: <http://www.unglobalcompact.org/Languages/Greek/index.html>,
ανακτήθηκε 07/05/2011
- TITAN, «Σχετικά με το Οικουμενικό Σύμφωνο», ανεβρέθηκε σε:
[http://www.titan.gr/UserFiles/File/media_kit/sxetika_oikoumeniko_sumfwno.p
df](http://www.titan.gr/UserFiles/File/media_kit/sxetika_oikoumeniko_sumfwno.pdf), ανακτήθηκε 07/05/2011.
- Τράπεζα Πειραιώς, «Κοινωνία», ανεβρέθηκε σε:
<http://www.piraeusbank.gr/ecportal.asp?id=238548&lang=1&nt=96%20&sid=>,
ανακτήθηκε 08/05/2011
- Τράπεζα Πειραιώς, «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη», ανεβρέθηκε σε:
<http://www.piraeusbank.gr/ecportal.asp?id=233583&lang=1&nt=99>,
ανακτήθηκε 08/05/2011
- Τράπεζα Πειραιώς, «Green Banking 4Life», ανεβρέθηκε σε:
www.piraeusbank.gr/ecportal.asp?id=297000&lang=1&nt=96%20&sid=,
ανακτήθηκε 08/05/2011
- Τράπεζα Πειραιώς, «Περιβάλλον», ανεβρέθηκε σε:
www.piraeusbank.gr/ecportal.asp?id=296932&lang=1&nt=98%20&sid=,
ανακτήθηκε 08/05/2011
- Τράπεζα Πειραιώς, «Πράσινη Επιχειρηματικότητα», ανεβρέθηκε σε:
www.piraeusbank.gr/ecportal.asp?id=297237&lang=1&nt=96%20&sid=,
ανακτήθηκε 08/05/2011
- Τράπεζα Πειραιώς, «Κλιματική αλλαγή- Climabiz», ανεβρέθηκε σε:
www.piraeusbank.gr/ecportal.asp?id=297241&lang=1&nt=96%20&sid=,
ανακτήθηκε 08/05/2011
- Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, «Επιστημονικές εκδηλώσεις»,
ανεβρέθηκε σε: www.piop.gr/eCportal.asp?id=85&nt=18&Lang=1 ,
ανακτήθηκε 08/05/2011
- Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, «Εκπαιδευτικά προγράμματα»,
ανεβρέθηκε σε: www.piop.gr/eCportal.asp?id=162&nt=18&Lang=1,
ανακτήθηκε 08/05/2011

- Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, «Εκδόσεις», ανεβρέθηκε σε:
www.piop.gr/eCportal.asp?id=68&nt=18&Lang=1, ανακτήθηκε 08/05/2011
- Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, «Ερευνητικά προγράμματα»,
ανεβρέθηκε σε: www.piop.gr/eCportal.asp?id=84&nt=18&Lang=1,
ανακτήθηκε 08/05/2011
- Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, «Δίκτυο Μουσείων», ανεβρέθηκε σε:
www.piop.gr/eCportal.asp?id=335&nt=18&Lang=1, ανακτήθηκε 08/05/2011
- Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς, «Ίδρυμα», ανεβρέθηκε σε:
www.piop.gr/eCportal.asp?id=321&nt=18&Lang=1, ανακτήθηκε 08/05/2011
- Alpha Bank, «Κοινωνική Ευθύνη», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=119, ανακτήθηκε 12/05/2011
- Alpha Bank, «Κοινωνία», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3299, ανακτήθηκε 12/05/2011
- Alpha Bank, «Κοινωνική προσφορά», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3303, ανακτήθηκε 12/05/2011
- Alpha Bank, «Συλλογές», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=685, ανακτήθηκε 12/05/2011
- Alpha Bank, «Ίδρύματα», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=690, ανακτήθηκε 12/05/2011
- Alpha Bank, «Εκδόσεις», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=695, ανακτήθηκε 12/05/2011
- Alpha Bank, «Εκδηλώσεις», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=698, ανακτήθηκε 12/05/2011
- Alpha Bank, «Βιβλιοθήκη», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=699, ανακτήθηκε 12/05/2011
- Alpha Bank, «Αθλητικό Πανόραμα», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3557, ανακτήθηκε 14/05/2011
- Alpha Bank, «Ολυμπιακή Χορηγία», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=106, ανακτήθηκε 14/05/2011
- Alpha Bank, «Κλασικός Μαραθώνιος Αθηνών», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3931, ανακτήθηκε 14/05/2011
- Alpha Bank, «Περιβάλλον», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3302, ανακτήθηκε 14/05/2011

- Alpha Bank, «Περιβαλλοντική πολιτική», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=123, ανακτήθηκε 14/05/2011
- Alpha Bank, «Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3524, ανακτήθηκε 14/05/2011
- Alpha Bank, «Περιβαλλοντικά Προγράμματα και ενέργειες», ανεβρέθηκε σε:
www.alpha.gr/page/default.asp?la=1&id=3525, ανακτήθηκε 14/05/2011
- Ραδιομαραθώνιος 2010, «Ιστορία», ανεβρέθηκε σε:
www.radiomarathonios.com/easyconsole.cfm/id/54 , ανακτήθηκε 18/05/2011
- Marfin Laiki Bank, «Εταιρική Κοινωνική Ευθύνη», ανεβρέθηκε σε:
www.marfinbank.com.cy/GR/TheBank/Pages/CorporateResponsibility.aspx
, ανακτήθηκε 18/05/2011

